

**FRÅGOR TILL DEN NOMINERADE
KOMMISSIONSLEDAMOTEN****Michael McGRATH****Demokrati, rättvisa och rättsstatens principer****1. Allmän kompetens, engagemang för EU och personlig oavhängighet**

Vilka av dina personliga kvalifikationer och erfarenheter är särskilt viktiga för uppdraget som kommissionsledamot och främjandet av det europeiska allmänintresset, särskilt inom det område som du skulle ansvara för? Hur kommer du att bidra till genomförandet av kommissionens politiska riktlinjer? Hur kommer du att genomföra jämställdhetsintegrering och integrera ett jämställdhetsperspektiv i alla politikområden inom ditt ansvarsområde? Hur kommer du att genomföra integreringen av ett ungdomsperspektiv?

På vilket sätt kan du inför parlamentet garantera din personliga oavhängighet, och hur kan du garantera att din tidigare, nuvarande eller framtida verksamhet inte på något sätt skulle kunna innebära att fullgörandet av dina skyldigheter inom kommissionen ifrågasätts?

Jag har 17 års erfarenhet av parlamentariskt arbete på nationell politisk nivå, däribland över fyra år på högre ministernivå. Under den perioden hanterade jag i nära samarbete med kollegor från hela regeringen de komplexa ekonomiska och sociala utmaningarna i samband med covid-19-pandemin, kriget i Ukraina och den höga inflationens inverkan på levnadskostnaderna.

Jag gläder mig åt att ha nominerats som kommissionär med ansvar för demokrati, rättvisa och rättsstatsprincipen. Som ordförande Ursula von der Leyen angav i sin uppdragsbeskrivning till mig är Europas demokrati och ekonomi beroende av rättvisa och rättsstatsprincipen. Jag ser fram emot att i en anda av kollegialitet samarbeta med mina kommissionärskollegor, rådet, parlamentet och civilsamhället för att uppnå vårt gemensamma mål om säkerhet och välbefinnande för unionens medborgare och övriga befolkning.

Jag kommer från ett land som har en oavbruten demokratisk tradition på över 100 år och är därmed mycket medveten om vikten av fria och rättvisa val, tillämpning av rättsstatsprincipen och oberoende pluralistiska medier. Jag är djupt hängiven den absoluta nödvändigheten av att trygga våra gemensamma värden och stadgan om de grundläggande rättigheterna, vilket kommer att ligga till grund för alla aspekter av mitt arbete.

Jag har visat prov på en ekonomisk vision som främjar innovation, stöder företag och prioriterar social rättvisa. Jag är medveten om de innovativa företagens enorma potential och kommer att arbeta för att se till att det finns lämpliga rättsliga strukturer för att maximera möjligheterna inom den sektorn utan att företagen åläggs onödiga administrativa bördor.

Jag har bevittnat den digitala teknikens enorma inverkan och bidrag till samhället och ekonomin i stort och den nytta den för med sig. Jag är dock också medveten om den skada som användningen av digital teknik kan orsaka, även för våra demokratier. I detta avseende är jag särskilt besluten att främja åtgärder för att skydda medborgarna, samhället och de demokratiska institutionerna inom ramen för det kommande europeiska demokratiförsvaret och skydda konsumenterna mot skadliga metoder på nätet genom rättsakten om digital rättvisa.

Kommissionens politiska riktlinjer stakar ut kursen för att unionen under den kommande mandatperioden ska kunna fungera snabbare och enklare, vara säkrare i alla avseenden och erbjuda större välbefinnande för medborgarna och den övriga befolkningen i en starkt demokratisk ram.

Detta kommer att uppnås genom att alla kommissionärer integrerar dessa principer i alla aspekter av sitt arbete, och jag är fast besluten att göra detta inom mina ansvarsområden genom att främja åtgärder för att skydda vår demokrati från de allvarligaste riskerna inom ramen för det nya europeiska demokratiförsvaret. Jag kommer att

främja och skydda rättsstatsprincipen till förmån för alla enskilda och företag i EU, främja rättvisa och skydda konsumenterna samt samarbeta med kollegor om övergripande prioriteringar.

Jag är varmt hängiven EU:s värden och mycket stolt över vår union. Jag strävar efter att förespråka fördelarna och möjligheterna med vårt arbete genom att använda de olika forum som finns tillgängliga för att nå ut till en så bred målgrupp som möjligt. I detta avseende kommer kontakter med berörda parter att vara av yttersta vikt, och jag tror att min erfarenhet av att skapa samförstånd är en hjälp i mitt arbete under den kommande mandatperioden.

Ett effektivt genomförande av kommissionens politiska riktlinjer kräver uppföljning och regelbunden rapportering. Jag kommer att säkerställa att den omfattande årliga rapporten om rättsstatsprincipen bidrar till arbetet med att följa upp och främja kampen mot korruption, främja rättsväsendets oberoende och mediefrihet och stödja våra demokratiska värden. Jag ser fram emot möjligheten att förbättra rapporten genom att inkludera en inremarknadsdimension.

Jämställdhetsintegrering och ett jämställdhetsperspektiv

Politiken på områdena rättvisa och jämlikhet är nära sammanlänkad. Jag har för avsikt att ha ett nära samarbete med den nominerade kommissionären Hadja Lahbib och genom mitt ansvarsområde bidra till de initiativ som hon kommer att leda för att främja jämlikhet, inbegripet jämställdhet, och som generaldirektoratet för rättsliga frågor och konsumentfrågor också kommer att bidra till.

Flera av de politikområden som hör till mitt framtida ansvarsområde har i sig själva en stark genusdimension. På det rättsliga området gäller detta till exempel brottsoffers rättigheter, rättsstatsprincipen och försvaret av demokratin.

Jag kommer att säkerställa att jämställdhetsperspektivet integreras i mitt demokratiarbete, till exempel när det gäller politiska kandidaters och folkvalda representanters säkerhet, i vetskap om att särskilt kvinnor utsätts för allt fler hot och påtryckningar. Jag kommer också att undersöka hur jämställdhetsperspektivet kan integreras på andra politikområden, såsom konsumentpolitiken, där genusaspekten skulle kunna beaktas på ett bättre sätt.

Integrering av ett ungdomsperspektiv

Jag avser att ha ett nära samarbete med den nominerade kommissionären Glenn Micallef för att se till att politikområdena under min tillsyn till fullo omfattar en ungdomsdimension. Som nominerad kommissionär med ansvar för demokrati är jag medveten om hur avgörande ungdomars deltagande i våra beslutsprocesser är för att demokratierna ska fungera väl. I det här avseendet kommer jag att prioritera ungdomars deltagande, särskilt genom anordnandet av årliga politiska dialoger med ungdomar som inleds under de första 100 dagarna och genom regelbundna kontakter med ungdomsorganisationer.

Jag kommer också att fullt ut beakta våra ungdomars behov som rör tillgång till civil- och straffrättsliga förfaranden, med beaktande av brottens inverkan på unga offer. Jag strävar efter att föra EU-medborgarskapet närmare ungdomarna genom att bättre informera om dess fördelar.

Ungdomar är ett viktigt konsumentsegment med särskilda konsumtionsmönster. Jag har för avsikt att fullt ut återspegla detta vid utarbetandet av rättsakten om digital rättvisa, som särskilt bör beakta influerare och skadliga onlinemetoder.

Fullgörandet av mina skyldigheter

Om jag godkänns som kommissionär kommer jag att fullt ut respektera fördragets bokstav och anda, särskilt skyldigheten att agera i det europeiska intresset och utan att ta emot instruktioner, enligt vad som fastställs i artikel 17.3 i fördraget om Europeiska unionen och artikel 245 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, samt tystnadsplikten i artikel 339 i samma fördrag.

Jag förbinder mig att undvika uppdrag och situationer som kan äventyra min oavhängighet, min opartiskhet och min tillgänglighet för kommissionen. Jag kommer att informera kommissionens ordförande om alla situationer som kan leda till en intressekonflikt vid fullgörandet av mina officiella skyldigheter.

Jag kommer också att följa uppförandekoden för Europeiska kommissionens ledamöter och dess bestämmelser om intressekonflikter. Min intresseförklaring är fullständig och offentlig, och jag kommer att uppdatera den inom lämplig tid om så skulle behövas.

Jag kommer varken att söka eller ta emot instruktioner från någon enhet. Mitt mål är att ta hänsyn till alla berörda intressen, oavsett om de är nationella, regionala, yrkesrelaterade eller personliga, och arbeta för genomförandet av de politiska riktlinjerna i enlighet med detta.

Jag stöder fullt ut vårt åtagande om transparens som anges i uppförandekoden. Jag åtar mig att offentliggöra alla mina kontakter och möten med branschorganisationer eller egenföretagare i alla frågor som har att göra med utformningen och genomförandet av EU:s politik, i enlighet med kommissionens regler.

2. Förvaltning av ansvarsområdet och samarbete med Europaparlamentet

Kan du åta dig att vederbörligen informera parlamentet om ditt och dina avdelningars handlande? I vilket avseende anser du att du är redovisningsskyldig inför parlamentet?

Vilka specifika åtaganden är du beredd att göra när det gäller dina kontakter med och din närvaro i parlamentet, både i utskotten och i kammaren, samt när det gäller transparens, samarbete och effektiv uppföljning av parlamentets ståndpunkter och begäranden om lagstiftningsinitiativ? Är du beredd att i god tid förse parlamentet med uppgifter och handlingar på samma villkor som rådet när det gäller planerade initiativ och pågående förfaranden?

Jag åtar mig att fullt ut genomföra de omfattande bestämmelserna i 2010 års ramavtal och 2016 års interinstitutionella avtal om bättre lagstiftning när det gäller transparens och informationsflödet mellan de båda institutionerna.

Min redovisningsskyldighet inför Europaparlamentet

Jag vill att mina och mitt kanslis förbindelser med Europaparlamentet ska vara grundade på förtroende, transparens och ömsesidigt bistånd. Som ledamot av kommissionen kommer jag att vara personligen ansvarig och redovisningsskyldig inför parlamentet för mitt och mina avdelningars, särskilt kommissionens generaldirektorat för rättsliga frågor och konsumentfrågor, handlande. Till följd av min parlamentariska bakgrund har jag en djup respekt och förståelse för den parlamentariska demokratins avgörande roll i vår union. Detta kommer att återspeglas i mina kontakter med Europaparlamentet.

Jag ser fram emot möjligheten att regelbundet diskutera med kollegor i parlamentet under både plenarsessioner och utskottssammanträden i en anda av samarbete och respekt. De betänkanden och resolutioner som tas fram av Europaparlamentets utskott ger viktiga insikter och jag ser fram emot att arbeta för att införliva dessa i planeringen och utformningen av politiken, i nära samarbete med utskottsledamöter och föredragande.

Kontakterna med Europaparlamentets tvärpolitiska grupper är också värdefulla för att få ytterligare insikter i parlamentets prioriteringar, särskilt på övergripande områden som hbtqi-personers rättigheter, ungdomsengagemang och den digitala omställningen, och jag strävar efter att utnyttja dessa möjligheter fullt ut.

Mina specifika åtaganden i fråga om mina kontakter med och min närvaro i parlamentet

Som erfaren nationell parlamentariker förstår jag att interinstitutionellt samarbete är avgörande för att EU:s institutionella system ska fungera och för att EU:s beslutsprocess ska vara effektiv och legitim och förvaltas väl. Direkta kontakter med parlamentet är en av de aspekter av mitt framtida arbete som jag ser mest fram emot.

Som nominerad kommissionär med ansvar för demokrati och medborgarskap värdesätter jag starkt parlamentets roll som EU-medborgarnas röst och ett förkroppsligande av den europeiska demokratin. Jag kommer därför att ha ett nära samarbete med Europaparlamentet och åtar mig att delta i plenardebatter om frågor som rör mitt ansvarsområde.

Jag åtar mig också att regelbundet besöka de berörda utskotten i parlamentet för att ha strukturerade dialoger, diskutera genomförande och efterlevnad och utbyta synpunkter om nya viktiga initiativ. Jag kommer att upprätthålla ett regelbundet och direkt informationsflöde med ordförandena för dessa utskott och min dörr kommer alltid att vara öppen för de ledamöter som vill träffa mig.

Jag kommer också att delta i trepartsmöten som rör mina ärenden, där jag kommer att fungera som opartisk medlare mellan parlamentet och rådet. Som anges i uppdragsbeskrivningarna kommer jag särskilt att följa parlamentets arbete med artikel 225-resolutioner och åtar mig att svara på begäranden om lagstiftningsförslag med full respekt för principerna om proportionalitet, subsidiaritet och bättre lagstiftning.

Samarbete med medlagstiftarna i god tid och på lika villkor

På många av de områden som jag har direkt ansvar för agerar Europaparlamentet och rådet som medlagstiftare.

Europaparlamentet bör ha samma förutsättningar som rådet i fråga om alla rättsliga och politiska initiativ som faller inom mitt ansvarsområde.

En fullständig respekt för ett lojalt interinstitutionellt samarbete är viktigt, för att inte säga helt avgörande, för att resultat ska kunna uppnås på området rättsliga frågor. Därför kommer jag inom mina ansvarsområden att fullt ut tillämpa ramavtalet och det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning.

Frågor från utskottet för den inre marknaden och konsumentskydd

3. Vilka är dina planerade målsättningar och möjliga åtgärder när det gäller nästa strategi för konsumentpolitiken 2025–2030 och den nya handlingsplanen för konsumenter på den inre marknaden? Hur planerar du att inom ramen för rättsakten om digital rättvisa ta itu med skadliga tekniker och affärsmetoder relaterade till mörka mönster, marknadsföring av influerare på sociala medier, beroendeframkallande utformning av digitala produkter, onlineprofilering, särskilt när konsumenternas sårbarheter utnyttjas för kommersiella ändamål, och bättre skydda minderåriga? Mot bakgrund av alla dessa kommande initiativ, hur ska du säkerställa konsekvens och förhindra överlappningar med befintlig lagstiftning, såsom förordningen om digitala tjänster, förordningen om allmän produktsäkerhet och direktivet om otillbörliga affärsmetoder, och hur planerar du rent allmänt att modernisera och driva igenom produktsäkerhetspolitiken för att se till att EU-länderna blir globala aktörer vad gäller konsumentskydd och produktsäkerhet, i enlighet med din uppdragsbeskrivning? Kan du berätta om det kommande arbetet för att bevara rättvisa och integritet i vårt politiska system och, i detta sammanhang, bekräfta ditt åtagande att samarbeta med IMCO-utskottet, särskilt när det gäller transparensen kring förslaget om tredjeländers intresserepresentation? Hur skulle detta förslag samverka med det föreslagna europeiska demokratiförsvaret?

Om jag blir utnämnd till kommissionsledamot skulle jag vilja föra fram konsumentagendan 2025–2030 som en gemensam vision som gör skillnad i människors liv. Konsumenterna spelar en viktig roll i vår sociala marknadsekonomi och bidrar till hållbar tillväxt och till en mer konkurrenskraftig inre marknad. Konsumenternas val är avgörande för företagens resultat. Men jag kommer också att genom vår konsumentpolitik främja en rättvis övergång till en grön och digital ekonomi, främja ekonomisk tillväxt med social sammanhållning, skydda och stärka konsumenterna samt tillhandahålla ett brett urval av hållbara produkter till överkomliga priser även för de mest utsatta.

Handlingsplanen för konsumenter på den inre marknaden kommer att vara en del av konsumentagendan, som också kan ha en särskild inriktning på efterlevnad. Ett fullständigt, likvärdigt och effektivt genomförande av reglerna är det som skapar lika villkor, både för konsumenter och för företag, på den inre marknaden. Konsumenterna behöver information och rättigheter som kan genomdrivas, men vi kan inte överbelasta företag som kämpar med byråkrati. Jag delar helt och hållet den tonvikt som läggs på genomförande, förenkling och resultat i min uppdragsbeskrivning. Jag ser också framför mig åtgärder för att uppmuntra cirkulära produkter och beteenden, stärka det internationella samarbetet och bättre skydda konsumenterna mot osäkra produkter på onlineplattformar.

Handlingsplanen för konsumenter på den inre marknaden ska skydda konsumenterna mot orättvis diskriminering vid gränsöverskridande leveranser av varor och tjänster genom att ta itu med betalningsrestriktioner, territoriella begränsningar av utbudet och tillhandahållande av gränsöverskridande finansiella tjänster. Den ska ge alla konsumenter tillgång till fördelarna med den inre marknaden.

Lagen om digital rättvisa är den pusselbit som saknas i EU:s digitala regelverk.

Den nyligen antagna digitala lagstiftningen, såsom förordningen om digitala tjänster och förordningen om digitala marknader, är banbrytande och kommer att ha en positiv inverkan på konsumentskyddet, bland annat genom att tillhandahålla en stödjande ram för skyddet av konsumenternas rättigheter på nätet. Slutsatserna från kontrollen av

den digitala rättvisans ändamålsenlighet visade dock att det fortfarande finns luckor och att vi måste fortsätta att åtgärda de brister som identifierats på ett riktat och proportionerligt sätt. Vi behöver framför allt mer klarhet om vad som är tillåtet och vad som inte är tillåtet på nätet. Jag planerar att ta itu med de fyra kärnfrågor som lyfts fram i min uppdragsbeskrivning, nämligen mörka mönster, influerarmarknadsföring, beroendeframkallande design och problematisk individanpassning, särskilt när konsumenternas sårbarhet utnyttjas. Vi måste också bedöma potentiella problem med digitala avtal och prenumerationer, t.ex. komplicerade förfaranden för uppsägning. Jag vill särskilt uppmärksamma skyddet av minderåriga som konsumenter på nätet – som aktiva användare av digitala tjänster (t.ex. sociala medier och videospel). Eftersom de ofta är tidiga med att använda ny teknik är de särskilt utsatta för risker.

Lagen om digital rättvisa kommer att skydda konsumenterna i den digitala miljön och se till att de kan dra full nytta av den digitala marknaden. Lagen skulle komplettera annan lagstiftning och säkerställa en sammanhängande och konsekvent ram. När det gäller mörka mönster fastställs t.ex. i förordningen om digitala tjänster designskyldigheter för onlineplattformar. Lagen om digital rättvisa skulle kunna lägga till kompletterande skyldigheter för andra kommersiella aktörer. Det nya digitala regelverket måste tillämpas i praktiken och, som förklaras under nästa fråga om efterlevnad, kommer jag, om jag blir utnämnd, att se till att det övervakas och efterlevs på ett sammanhängande och kompletterande sätt med konsumentlagstiftningen, så att ett effektivt skydd och konkurrenskraft säkerställs. Jag kommer också att ta hänsyn till synpunkter från företag för att se till att reglerna är lätta att genomföra och minst betungande.

När det gäller produktsäkerhet kommer jag att fokusera på att genomföra och kontrollera efterlevnaden av den helt nya förordningen om allmän produktsäkerhet och modernisera de befintliga verktygen för att säkerställa en effektivare marknadsövervakning, främst genom bättre användning av it-verktyg. För att fullt ut kunna använda de nya förfarandena enligt förordningen kommer jag att arbeta för att stödja medlemsstaternas marknadsövervakning och gemensamma åtgärder för efterlevnadskontroll. Genom att t.ex. anordna gemensamma produkttester med anonyma kundbesök eller underlätta samordnade produktsäkerhetskontroller på EU-nivå, särskilt när det gäller försäljning på nätet, kan vi visa att EU bryr sig om konsumenterna. Dessa åtgärder måste vara ett viktigt bidrag för att ta itu med utmaningarna med e-handelsplattformar, där försäljningen ökar explosionsartat trots att det finns många kända fall av produkter som inte överensstämmer med kraven. Det är viktigt att EU agerar för att garantera säkerheten för produkter som beställs direkt från tredjeländer, på samma sätt som vi garanterar säkerheten för produkter som köps i EU eller i butiker. Jag kommer att sträva efter att se till att alla onlineaktörer respekterar sina nya säkerhetsskyldigheter. Jag vill också att EU ska fortsätta att främja höga produktsäkerhetsstandarder i hela världen genom ett intensifierat samarbete med strategiska internationella partner.

Det nya europeiska demokratiförsvaret som beskrivs i de politiska riktlinjerna kommer att vara ett flaggskeppsinitiativ för att bevara rättvisan, mångfalden och integriteten i vårt politiska system genom att skydda det från utländsk informationsmanipulation och inblandning. Om jag blir utnämnd anser jag att detta är en viktig prioritering, i samarbete med mina kolleger i kommissionen. Demokrati kan aldrig tas för given, och vi måste skydda EU:s system både från skadlig utländsk inblandning och från erosion. Vi kan också tillföra en europeisk dimension för att se till att medborgarna kan vara stolta över hur Europa kommer att fortsätta att utvecklas som en livskraftig och dynamisk demokrati. Demokratier runt om i världen vidtar åtgärder för att öka sin resiliens i det nuvarande geopolitiska sammanhanget. Vi behöver starka gemensamma EU-standarder för att skydda vår demokrati. Den nyligen antagna förordningen om politisk reklam är ett exempel på en EU-regel som stärker vårt demokratiska skydd genom att göra det lättare för medborgarna att känna igen politisk reklam, förstå vem som ligger bakom den och veta om de har fått en riktad reklam, så att de har bättre förutsättningar att göra välgrundade val. Framöver bör EU fortsätta att bidra till att fastställa höga standarder för hur utmaningar mot våra demokratier ska hanteras på ett sammanhängande, balanserat och proportionerligt sätt, med full respekt för grundläggande rättigheter och EU:s värden.

Demokrati förutsätter starka kontroller och motvikter. Jag kommer aktivt att arbeta för att främja transparens och integritet i den demokratiska sfären. Faror för demokratin kan komma från utländsk manipulation, desinformation eller från inhemska risker, såsom försvagning av demokratiska institutioner eller försämrade förutsättningar för deltagande i samhället. Om jag blir utnämnd kommer jag att arbeta aktivt tillsammans med medlagstiftarna för att främja det föreslagna direktivet om intressebevakning som bedrivs för tredjeländers räkning. Förslaget är ett svar på den ökande oron över utländska påverkansförsök i EU.

Jag vet att detta är en återkommande fråga i parlamentet: I sina resolutioner har parlamentet betonat vikten av att säkerställa transparens i fråga om utländskt inflytande genom intressebevakare och välkomnat antagandet av paketet för försvar av demokratin, inbegripet det föreslagna direktivet. Kommissionens förslag underbyggs av en

noggrann konsekvensbedömning, vilket också efterfrågades av Europaparlamentet i dess rekommendationer för reform av Europaparlamentets regler om transparens, integritet, ansvarsskyldighet och korruptionsbekämpning. Om jag blir utnämnd ser jag fram emot att arbeta tillsammans med föredraganden och skuggföredraganden för att driva arbetet framåt under de kommande månaderna. Jag vill särskilt uppmärksamma frågor som att säkerställa förslagens tydlighet och effektivitet, minimera den administrativa bördan och ha starka skyddsåtgärder, inklusive mot eventuella risker för stigmatisering av specifika ekonomiska aktörer och organisationer i det civila samhället. Resultatet kan bli en kraftfull demonstration av att vi kan använda transparens för att skydda oss mot riskerna för inblandning.

Konsumenter, demokrati och rättsstatsprincipen kommer att vara mina prioriteringar från början och under hela min mandatperiod.

4. En effektiv och ändamålsenlig tillämpning av EU:s konsumentskyddslagstiftning är av yttersta vikt för konsumentpolitiken och bör därför prioriteras under de kommande åren, så som också framhålls i din uppdragsbeskrivning. Hur ska du se till att konsumentskyddslagstiftningen efterlevs korrekt på gränsöverskridande och nationell nivå, och vilka åtgärder kommer kommissionen att vidta för att ytterligare stärka samarbetsmekanismerna och de nationella myndigheternas tillsynsbefogenheter, bland annat när det gäller rollen och uppdraget för nätverket för konsumentskyddssamarbete? Planerar du att lägga fram en översyn av förordningen om konsumentskyddssamarbete inom de första hundra dagarna av mandatet? Hur planerar du att rapportera tillbaka till IMCO-utskottet om resultaten av tillsynsverksamheten och om de planerade åtgärderna för att ytterligare förbättra tillsynen?

I takt med att e-handeln och digitaliseringen har accelererat efter covid-19-pandemin har det uppstått nya utmaningar för efterlevnaden, som har förstärkts av nya aktörer, ofta från tredjeländer, som nu dominerar konsumentmarknaderna i EU. Konsumenterna handlar alltmer på nätet, men efterlevnaden av grundläggande konsumentlagstiftning är fortfarande otillräcklig. Uppgifter från årliga kontroller av efterlevnaden som utförs av nätverket för konsumentskyddssamarbete under samordning av kommissionen visar att i genomsnitt endast 50 % av de kontrollerade webbplatserna uppfyller de grundläggande konsumenträttigheterna. Detta visar att det finns ett behov av ytterligare åtgärder, som jag är angelägen om att vidta. Även om det är de nationella myndigheternas uppgift att se till att reglerna om konsumentskydd efterlevs, inklusive de som härrör från EU-lagstiftningen, samordnar och stöder kommissionen deras arbete enligt förordningen om konsumentskyddssamarbete för att säkerställa effektiva åtgärder mot utbredda och EU-omfattande överträdelse.

Om jag blir utnämnd kommer jag att arbeta med flera olika områden:

Kollektiv och privat prövning, inklusive förfaranden för tvistlösning utanför domstol, är viktiga inslag för att säkerställa att konsumentlagstiftningen efterlevs. Om jag blir utnämnd kommer jag att vidta åtgärder för att stödja den nya europeiska modellen för kollektiv prövning som inrättas genom direktivet om grupptalan. Jag kommer att arbeta för att se till att medlemsstaterna införlivar detta direktiv fullständigt och korrekt och arbeta tillsammans för att se till att det genomförs på ett ändamålsenligt sätt i praktiken. Jag skulle naturligtvis vara beredd att inleda överträdelseförfaranden om så krävs. Vi kan vidta åtgärder för att hjälpa de kvalificerade enheter som utsetts att väcka grupptalan, eftersom de behöver bygga upp sin operativa kapacitet. I diskussioner med domare kommer vi att bedöma hur man bäst hanterar grupptalan. Alla ovanstående åtgärder syftar till att kollektiva prövningar ska fungera effektivt och enhetligt i hela EU.

Jag kommer också att arbeta för att stödja antagandet av det pågående förslaget om alternativ tvistlösning som syftar till att anpassa förfarandet till utmaningarna i den digitala tidsåldern och gränsöverskridande transaktioner och att öka näringsidkarnas engagemang i förfarandet.

För att ytterligare förbättra efterlevnaden av konsumentlagstiftningen kommer jag att fortsätta att undersöka olika sätt att stärka kommissionens stödjande roll under omständigheter som påverkar konsumenterna i hela unionen och över gränserna. Jag kommer också att sträva efter att ytterligare förbättra systemet för samarbete om efterlevnadskontroll för nationella myndigheter som fortsätter att vidta åtgärder mot de mest utbredda överträdelserna av EU:s konsumentlagstiftning, samtidigt som jag också kommer att inrikta mig på att stärka vår förmåga att effektivt kontrollera efterlevnaden av EU:s regler mot stora multinationella företag som riktar sig till våra konsumenter från länder utanför EU. Alla åtgärder i detta sammanhang bör säkerställa konsekvens, komplementaritet och samordning med relaterade rättsliga instrument, t.ex. förordningen om digitala tjänster, förordningen om digitala marknader, rättsakten om artificiell intelligens eller den allmänna dataskyddsförordningen.

Jag åtar mig att regelbundet rapportera till Europaparlamentet och dess IMCO-utskott och att personligen uppdatera er om mitt arbete för att ytterligare stärka efterlevnaden av konsumentlagstiftningen, som en del av vår strukturerade dialog. Jag skulle också välkomna möjligheten att årligen presentera framstegen i genomförandet för Europaparlamentet. Ett effektivt genomförande måste vara målet för vår politik, och institutionerna kan genom att arbeta tillsammans ge ett konkret bidrag till att identifiera brister som gör att medborgarna och företagen inte kan dra nytta av vår politik och hitta lösningar för att undanröja dessa brister.

5. Om man ser tillbaka på allt som uppnåtts och den lagstiftning som antagits under den föregående valperioden för att stärka konsumenternas ställning i den digitala och gröna omställningen är det mycket viktigt att kommissionen övervakar genomförandet av relevant lagstiftning för att säkerställa en hög konsumentskyddsnivå och lika villkor för företagen. Utöver genomförandediologerna och den årliga lägesrapporten om genomförande och efterlevnad, som nämns i din uppdragsbeskrivning, vilka specifika åtgärder kommer du att vidta för att effektivt övervaka tillämpningen av den nuvarande konsumentskyddslagstiftningen? Hur kommer du att hjälpa företag, i synnerhet mikroföretag och små och medelstora företag, att uppfylla sina skyldigheter, och vilka åtgärder kommer du att vidta för att bättre informera konsumenterna om deras rättigheter och rättsmedel? Hur tänker du hålla IMCO-utskottet informerat om kommissionens nuvarande och kommande verksamhet och om framstegen på detta område?

Om jag blir utnämnd ser jag fram emot att hålla de dialoger om genomförande med berörda parter som anges i de politiska riktlinjerna för att få direkt återkoppling om vad som fungerar bra och vad som kan förbättras. En översikt över all nyligen antagen konsumentlagstiftning i EU kan tjäna som utgångspunkt, men även andra ämnen som märkning och konsumtion på nätet kan tas upp. Detta kan vara ett viktigt stöd för konsumenternas förtroende för att vi kommer att reagera aktivt om de stöter på hinder för att fullt ut dra nytta av den inre marknaden. Konsumentrörelsen och konsumenternas representativa organ skulle naturligtvis vara en del av detta, men alla aktörer i värdekedjan bör delta och hjälpa oss att identifiera konkreta utmaningar i genomförandet på plats. Detta kommer att stödja arbetet med att hjälpa medlemsstaterna att införliva och genomföra ny EU-lagstiftning, t.ex. ”Konsumentmakt i den gröna omställningen” eller ”Rätt till reparation”, t.ex. genom workshoppar och bilaterala diskussioner.

Kommissionen utvärderar regelbundet om befintliga lagar fortfarande är ändamålsenliga. Kontrollen av den digitala rättvisans ändamålsenlighet var ett utmärkt exempel på detta. Sådana utvärderingar baseras på marknadsövervakning och datainsamling, i samarbete med medlemsstaterna, konsumentorganisationer och företag. Jag är övertygad om att vår politik måste baseras på starka bevis och data, som grund för proportionerliga och effektiva åtgärder.

Under införlivande- och genomförandeprocessen kommer jag att vara mycket vaksam när det gäller den administrativa bördan. Jag kommer också att stödja företagen i deras förberedelser inför tillämpningen av de nya rättsreglerna, t.ex. genom särskilda evenemang, förklarande dokument eller, vid behov, uppdateringar av stödprogram. När bristande efterlevnad upptäcks kommer jag i regel att föra en dialog med medlemsstaterna och vid behov inleda överträdelseförfaranden. Särskilt när det gäller konsumentskydd är myndigheter och företag viktiga partner för att uppnå resultat.

Jag har för avsikt att fortsätta arbetet med att hjälpa alla marknadsaktörer – konsumenter, näringsidkare, även små och medelstora företag, och myndigheter – att bättre förstå EU:s konsument- och produktsäkerhetslagstiftning och att tillämpa den på ett enhetligt sätt. Det finns flera exempel på projekt i denna riktning: Ett område som bör uppmärksammas är influerare, som betraktas som mikroföretag när de bedriver regelbunden kommersiell verksamhet på nätet. Influencer Legal Hub, som lanserats av kommissionen och som är en videoutbildning om de europeiska konsumentskyddsstandarder som måste tillämpas på reklam, försäljning av varor och tillhandahållande av tjänster, är ett exempel på medvetandehöjande åtgärder som jag anser att det är bra att bygga vidare på.

Jag är också angelägen om att fortsätta utveckla projekt som utbildningsprojektet ”Consumer Law Ready” för små och medelstora företag, där EU:s konsument- och näringslivsorganisationer tillhandahåller utbildning för små och medelstora företag om konsumentlagstiftning, online och offline. Materialet tillhandahålls på de nationella språken och anpassas till den konsumentlagstiftning som gäller i medlemsstaterna, vilket gynnar tusentals småföretag.

Kommunikationskampanjer är ett användbart verktyg för att uppmärksamma företag och konsumenter på deras rättigheter och skyldigheter, särskilt när nya regler antas. För närvarande har mer än en av tre konsumenter (37 %) låg kunskap om konsumenträttigheter, och en av tre klagar inte när de har problem. Bättre information till konsumenterna om deras rättigheter kommer att vara avgörande för mig. Dessa kampanjer riktar ofta uppmärksamheten mot mer detaljerad information på portalen Your Europe, kommissionens enda kontaktpunkt

för information om den inre marknaden, där konsumenternas rättigheter och näringsidkarnas skyldigheter förklaras på ett lättbegripligt sätt. När medlemsstaterna börjar tillämpa direktivet om rätt till reparation skulle en kommunikationskampanj till exempel kunna främja de möjligheter som det innebär för konsumenter och företag. En kampanj skulle också kunna rikta sig till konsumenter och företag om den nya ram som införs genom förordningen om allmän produktssäkerhet. I allt detta arbete bör vi på ett bra sätt utnyttja nätverket av europeiska konsumentcentrum, som stimulerar skräddarsydd kommunikation på nationell nivå, och jag kommer att se till att nationella konsumentorganisationer och myndigheter alltid är välinformerade och involverade i kommissionens kommunikationsverksamhet.

Utöver vår regelbundna strukturerade dialog och dialog om genomförande har jag för avsikt att hålla IMCO-utskottet informerat om kommissionens nuvarande och kommande verksamhet och framsteg på detta område genom att bjuda in er till kommissionens evenemang, t.ex. det europeiska konsumenttoppmötet, samt genom att skicka genomföranderapporter enligt kraven i EU-lagstiftningen.

Frågor från utskottet för rättsliga frågor

6. Civilrätt

Det gränsöverskridande samarbetet mellan olika rättssystem i civil-, familje- och handelsrättsliga frågor har utvecklats och stärkts under de senaste årtiondena.

Allmänheten och företagen i EU stöder dock fortfarande på rättsliga och administrativa hinder när de utövar sina rättigheter, på grund av skillnaderna mellan och komplexiteten i medlemsstaternas rättssystem, särskilt när de är inblandade i gränsöverskridande civil-, familje- och handelsrättsliga tvister, som kan bli kostsamma och långdragna. Detta hindrar små och medelstora företag och mikroföretag från att utvidga sin verksamhet och öka sin tillväxt och kan orsaka svårigheter och rättsosäkerhet för EU-medborgarna. Om unionsrätten inte införlivas, genomförs och efterlevs på ett korrekt sätt kan våra medborgare dessutom inte dra full nytta av sina rättigheter, våra företag kan inte åtnjuta lika villkor och förtroendet för det europeiska projektet undergrävs därmed.

En effektiv rättskipning kräver dessutom seriösa ansträngningar för robusta budgetar för att finansiera själva maskineriet, bland annat i fråga om utbildning, personal och digitalisering. I detta avseende är det avgörande med ett bra samarbete med kommissionsledamoten med ansvar för budgeten, för att säkerställa nödvändiga ekonomiska resurser på detta – ofta mindre prioriterade – område.

Vilken specifik politik eller vilka specifika rättsliga initiativ överväger du för att förbättra tillgången till rättslig prövning (även i samband med det nyligen antagna direktivet om munkavleprocesser), civilrättsligt samarbete, i synnerhet avseende gränsöverskridande verkställighet av domar, gränsöverskridande konsekvenser av kollektiv prövning avseende delar av den internationella privaträtten, gränsöverskridande familjerätt (inbegripet erkännande av föräldraskap), harmonisering av förfaranderegler, ytterligare digitalisering av rättssystemen och rättsväsendet, med särskilt fokus på ökad användning av AI och andra lösningar inom legal tech, på ett sätt som är förenligt med rättsstatens allmänna principer, principerna om rättsväsendets oberoende och förfarandeinsyn, avreglering, lämplig finansiering, förenkling av förfaranden, förstärkning av den rättsliga utbildningen och förbättring av det ömsesidiga erkännandet av domar?

EU har en omfattande EU-lagstiftning på civil-, familje- och handelsrättsens område som underlättar det gränsöverskridande rättsliga samarbetet mellan medlemsstaterna. Lagstiftningen behandlar frågor om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar på praktiskt taget alla civil- och handelsrättsliga områden, inklusive insolvens, äktenskapsskillnad, föräldrans ansvar, underhåll och arv. EU har också gemensamma instrument för enhetliga regler om delgivning av handlingar och bevisupptagning och har skapat förenklade och snabba ”europeiska förfaranden” för vissa gränsöverskridande situationer, för att bara nämna några exempel.

Detta är en framgångssaga för Europas medborgare och företag. Om jag blir utnämnd avser jag att fortsätta detta arbete.

Ett första bidrag om jag blir utnämnd kommer att vara att hjälpa till att avsluta de pågående interinstitutionella förhandlingarna om förslagen om skydd av vuxna, erkännande av föräldraskap, överlåtelse av fordringar och insolvens, där det sistnämnda är avgörande för investeringsbeslut.

För att skapa förutsättningar för framtiden anser jag att det nu finns ett momentum för att titta på en övergripande vision för civilrättsens framtid. Jag skulle vilja undersöka en högnivåprocess om rättvisa för tillväxt för att se hur detta politikområde, tillsammans med bolagsrätten, kan bidra till att öka tillväxten och konkurrenskraften och ytterligare minska hindren i EU. Ett sådant forum skulle involvera Europaparlamentet, medlemsstaterna och berörda parter inom näringslivet.

Mitt mål är att förbättra tillgången till rättslig prövning för både medborgare och företag i hela EU. Jag är övertygad om att medborgare och företag inte får avskräckas från att utöva sina rättigheter på grund av att medlemsstaternas rättssystem och domstolsväsen inte är förenliga med varandra. Som anges ovan för konsumentpolitiken kommer jag även på detta område att fokusera på att noga övervaka och säkerställa en korrekt tillämpning av det befintliga regelverket och modernisera det där det behövs. Att hålla instrumenten uppdaterade med den senaste utvecklingen, inklusive digitaliseringen, och samtidigt skapa rättssäkerhet med stabila regler är en prioritering. Jag kommer också att undersöka behovet av att se över befintliga förfaranderegler i samband med dessa översyner, särskilt för att ytterligare förbättra det ömsesidiga erkännandet av domar.

Jag ser utrymme för kreativt, nytt arbete med genomförandet, samtidigt som vi naturligtvis behåller möjligheten till överträdelseförfaranden om så krävs. Viktig lagstiftning är t.ex. det nya direktivet om skydd för personer som deltar i den offentliga debatten mot strategiska rättsprocesser för att hindra deltagande i den offentliga debatten (direktivet mot munkavleprocesser). För att hjälpa medborgare, företag och yrkesverksamma inom rättsväsendet kommer jag att arbeta för att förbättra användarvänligheten hos den rättsrelaterade informationen och de digitala verktygen på e-juridikportalen. En annan prioritering är att stärka och öka medvetenheten om det stöd som ges av det europeiska rättsliga nätverket på privaträttens område, vilket är en nyckelaktör som underlättar det praktiska rättsliga samarbetet mellan medlemsstaterna.

På det familjerättsliga området är min avsikt att ytterligare utveckla det rättsliga samarbetet, särskilt genom att anta det väntande förslaget om erkännande av föräldraskap och säkerställa en enhetlig och effektiv tillämpning av hela regelverket.

Förutom att ständigt försöka förbättra genomförandet måste lagstiftningen i sig vara modern och uppdaterad. Om jag blir utnämnd kommer jag att undersöka tillämpningen och om det finns behov av att se över Bryssel Ia-förordningen om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar, och Rom II-förordningen om tillämplig lag för utomobligatoriska förpliktelser, med början i antagandet av rapporter om tillämpningen av dessa två förordningar, vilket planeras ske i början av nästa år. Dessa instrument är avgörande komponenter i en fungerande inre marknad eftersom de säkerställer en stabil och förutsägbar ram för företag och konsumenter i gränsöverskridande handelstransaktioner. Enhetliga och enkla regler på detta område är av särskild betydelse för små och medelstora företag som vill bedriva handel över gränserna. Dessa regler måste vara ändamålsenliga och hålla jämna steg med en föränderlig teknisk och rättslig miljö. Utmaningar i samband med t.ex. kollektiv prövning, rättegångsmissbruk som syftar till att hindra deltagande i den offentliga debatten (munkavleprocesser), transaktioner i en onlinemiljö och användningen av artificiell intelligens kommer att behöva vara ett särskilt fokus för vårt arbete.

Genom digitalisering av ytterligare rättsliga förfaranden kan medlemsstaterna, medborgarna och företagen, särskilt små och medelstora företag, bli mer produktiva och få sänkta kostnader, samtidigt som man bidrar till att stärka den inre marknaden och möjliggör ett verkligt europeiskt rättsligt område. Om jag blir utnämnd avser jag att lägga fram en ny strategi för digital rättvisa för att förse yrkesverksamma inom rättsväsendet med toppmoderna digitala verktyg, också genom främjande av AI, för att göra rättsväsendet mer effektivt – samtidigt som vi är fullt medvetna om behovet av full respekt för grundläggande rättigheter och EU:s värden. Detta kommer att gå hand i hand med rättslig utbildning för att förbättra de digitala färdigheterna. Jag har för avsikt att diskutera med er, liksom med medlemsstaterna och berörda parter, hur vi ska uppnå detta. Det är sant att detta arbete, på nationell nivå och EU-nivå, måste få tillräckliga resurser för att tjäna sitt syfte att stödja rättslig utbildning, förbättra tillgången till rättslig prövning och stärka det rättsliga samarbetet.

7. Den 28:e (företags-)ordningen

I den nyligen offentliggjorda Draghirapporten om EU:s framtida konkurrenskraft föreslås en ny EU-omfattande rättslig stadga för innovativa uppstartsföretag, "Innovative European Company" (IEC), som skulle ha en enda digital identitet som är giltig i EU. Sådana företag skulle gynnas av ett antal rättsliga arrangemang, bland annat harmoniserade regler om bolagsrätt och insolvens. Det förefaller som om IEC återspeglas i din uppdragsbeskrivning genom tillkännagivandet av den så kallade 28:e ordningen för innovativa företag som leder till att det skapas ett ytterligare, frivilligt rättsligt ramverk som företag i hela EU kan välja att anta och som skulle göra det möjligt att komma till rätta med den nuvarande fragmenteringen mellan de 27 inhemska systemen. Under denna 28:e ordning skulle de deltagande medlemsstaterna kunna harmonisera nyckelområden som bolagsrätt, insolvensrätt, arbetsrätt och beskattning, vilket skulle ge företagen en konsekvent rättslig miljö över gränserna. Denna ordning skulle fungera jämsides med befintliga nationella ramar och tillhandahålla en frivillig och enhetlig uppsättning regler som företagen frivilligt skulle kunna välja om de finner det mer fördelaktigt.

För att lyckas med den 28:e ordningen skulle du behöva i) agera för att öka konkurrenskraften och produktiviteten; ii) se till att den slutliga lagstiftningsakten verkligen bidrar till förenkling för företagen, är attraktiv och faktiskt väljs av företagen, tillför ett verkligt mervärde till de nuvarande lagstiftningsramarna och säkerställer överensstämmelse med liggande förslag såsom förslaget från december 2022 till ett direktiv om harmonisering av vissa lagar om materiell insolvens; iii) överväga om förslaget från december 2022 till ett direktiv om harmonisering av vissa aspekter av lagarna om materiell insolvens behöver ersättas med ett nytt direktiv som även omfattar IEC; iv) klargöra om den 28:e ordningen bör gälla företag i allmänhet eller bara innovativa företag; och dessutom v) övervinna de invändningar från medlemsstaterna som ledde till att tidigare liknande initiativ misslyckades. Om din utnämning till kommissionsledamot bekräftas, hur tänker du uppnå allt detta?

Jag är glad över det starka politiska fokuset på att fördjupa den inre marknaden, göra det enklare att göra affärer, undanröja hinder och fullt ut utnyttja en marknad med 450 miljoner konsumenter. Om jag blir utnämnd kommer ett av mina prioriterade mål, i linje med de politiska riktlinjerna, att vara att bidra till EU:s konkurrenskraft och ”att göra det enklare och snabbare att göra affärer i Europa”, med särskilt fokus på att minska den administrativa bördan. Som ett flaggskeppsinitiativ kommer jag att utarbeta ett särskilt förslag om en EU-omfattande rättslig status för företag – en 28:e ordning – i syfte att hjälpa innovativa företag att växa.

En sådan 28:e ordning skulle ge företagen möjlighet att välja att bedriva sin verksamhet på hela den inre marknaden genom en EU-omfattande rättslig ställning i stället för att behöva anta nationella rättsliga former i de medlemsstater där de vill bedriva verksamhet. Den 28:e ordningen bör ses som en del av en bredare uppsättning åtgärder som behövs för att främja innovation, konkurrenskraft och produktivitet i EU:s ekonomi. Åtgärder som är knutna till en sådan 28:e ordning, och som går utöver den rättsliga formen för företag, skulle till exempel kunna omfatta marknadstillträde, finansiering, kompetens, försäkringsskydd, regler för avtal, beskattning, insolvens, för att ta itu med alla de mest väsentliga aspekterna av företagsverksamhet för sådana företag. Fördelarna skulle vara proportionellt sett större för mindre företag med mindre ekonomiska och mänskliga resurser för att navigera i ett fragmenterat rättsligt landskap.

Jag är väl medveten om att tidigare försök att införa en status som Europabolag var svåra. Men sedan 2019 har EU:s regelverk för bolagsrätt utvecklats avsevärt, med helt onlinebaserade förfaranden (för att bilda ett företag, registrera filialer och lämna obligatorisk information till företagsregister), tillämpning av engångsprincipen när företag etablerar dotterbolag och filialer i andra medlemsstater och harmoniserade förfaranden för mobilitet över gränserna för EU:s företag (dvs. fusioner, delningar och ombildningar över gränserna), inbegripet skyddsåtgärder för anställda och mot missbruk. Denna utveckling tar itu med några av de problem som har förhindrat tidigare initiativ, vilket kan underlätta vägen till en överenskommelse om en ny 28:e ordning.

Jag har för avsikt att bygga vidare på redan befintliga lösningar, t.ex. en gemensam identitet för företag genom en europeisk unik identifieringskod som bygger på en enda registrering och ett nytt harmoniserat flerspråkigt digitalt EU-registreringsbevis som kan användas i alla gränsöverskridande situationer och som är kompatibelt med den europeiska digitala identitetsplånboken. Detta tillvägagångssätt ligger i linje med uppmaningen i Draghirapporten. När förslaget utarbetas kommer det att vara viktigt att säkerställa samstämmighet med andra initiativ för att stödja innovativa företag som tillkännages i de politiska riktlinjerna eller i mina kollegers uppdragsbeskrivningar, t.ex. den europeiska innovationsplanen eller den kommande strategin för den inre marknaden. Jag ser fram emot att arbeta tillsammans med andra kommissionsledamöter för att uppnå detta mål.

Trots denna dynamik bör vi noga överväga vilka frågor som kan hanteras på lämpligt sätt genom den 28:e ordningen. En av de viktigaste frågorna att överväga kommer att vara omfattningen av den 28:e ordningen, dvs. om den ska vara tillgänglig för alla företag eller bara för innovativa företag, och att villkoren för att få sådan status under alla omständigheter ska vara tydliga. Det står klart för mig att denna fråga måste diskuteras mer ingående med Europaparlamentet, näringslivet, arbetsmarknadens parter, medlemsstaterna och andra berörda parter i en högnivåprocess om rättvisa för tillväxt. Detta kommer att göra det möjligt för oss att identifiera vilka problem företag – särskilt innovativa företag – möter på den inre marknaden och hur vi bäst kan hantera dem.

När det gäller insolvens utgör fragmenteringen av insolvenslagstiftningen i medlemsstaterna ett av de största hindren för en verklig kapitalmarknadsunion. Fragmenteringen försvårar gränsöverskridande investeringar och tillgången till kapital på de mest gynnsamma villkoren för företag. Kommissionens förslag från 2022, som är en viktig del av handlingsplanen för kapitalmarknadsunionen, syftar till att få bukt med den nuvarande situationen genom riktad harmonisering. Jag är övertygad om att förslaget kommer att förbättra situationen för alla företag, stora som små, eftersom harmonisering är nödvändig över hela linjen. Det kommer också att vara till särskild nytta för nystartade företag genom det föreslagna förenklade insolvensförfarandet för små företag. Vid sitt möte i april 2024 identifierade Europeiska rådet arbetet med detta förslag som en prioriterad fråga och uppmanade till ett snabbt

antagande av det. Jag delar denna bedömning och jag vill verka för snabba framsteg i förhandlingarna. Jag hoppas att parlamentet också snart kommer att anta ett yttrande till stöd för förslaget.

8. Digital politik

Den nionde valperioden kännetecknades av antagandet av ett stort antal rättsakter på det digitala området: AI-akten, förordningen om digitala tjänster, förordningen om digitala marknader och dataförordningen, för att bara nämna några. Inom ramen för sin behörighet när det gäller civilrätt, processrätt och immaterialrätt bidrog utskottet för rättsliga frågor med viktiga yttranden i dessa ärenden. Det ansvarade dessutom för e-Codex-förordningen (förordning (EU) 2022/850), paketet om digitalisering av rättsväsendet (direktiv (EU) 2023/2843 och förordning (EU) 2023/2844) samt för översynen av produktansvarsdirektivet (2022/0302 (COD)) för att anpassa detta till både den cirkulära och den digitala ekonomin. Utöver regelbundna kontroller av ändamålsenligheten hos de gällande rättsliga instrumenten återstår mycket att göra, till exempel när det gäller digitalt arv, smarta kontrakt och decentraliserade autonoma organisationer (DAO), virtuella världar och – särskilt i ljuset av Europaparlamentets resolution av den 20 oktober 2020 med rekommendationer till kommissionen om en skadeståndsordning för artificiell intelligens (2020/2014(INL)) – kommissionens förslag till direktiv om skadeståndsansvar gällande AI.

Vilka åtgärder avser du att vidta för att genomföra ovannämnda lagstiftning, täppa till de återstående luckorna i lagstiftningen, säkerställa digital rättvisa och se till att medborgarnas rättigheter respekteras och att företag och nationella förvaltningar inte tyngs ner av administrativa bördor och byråkrati?

Det är sant att det under de senaste åren har antagits banbrytande nya lagar på det digitala området. Detta gör EU till en föregångare, skapar säkerhet och möjliggör innovation som bevarar EU:s människocentrerade och värdebaserade strategi. Nu är det dags att omvandla detta till verkliga fördelar för människor och företag. Genomförandet av EU:s nyligen antagna digitala regelverk kommer att prioriteras av den nya kommissionen för att se till att det leder till betydande och konkreta förbättringar.

För att stödja genomförandet av dataförordningen kommer jag att stödja arbetet med rekommendationen om en modell för avtalsklausuler för datadelning och molntjänster som ska läggas fram nästa år. Dessa frivilliga modellklausuler kommer att hjälpa företag, särskilt små och medelstora företag, att tillämpa dataförordningen. Det är viktigt att övervaka hur dessa klausuler bidrar till den europeiska dataunionen och huruvida det behövs ytterligare åtgärder när det gäller delning av data.

För att bidra till en fullständig tillämpning av AI-akten på det rättsliga området krävs flera åtgärder, och om jag blir utnämnd avser jag att vidta åtgärder på dessa områden. Riktad vägledning behövs för att medlemsstaterna ska kunna klassificera de olika verktygen i riskkategorierna i AI-akten och se till att kraven i den efterlevs. Ett utbyte av bästa praxis, utveckling av en verktygslåda och riktad EU-finansiering skulle stödja en effektiv användning av AI-verktyg av rättsliga myndigheter i medlemsstaterna.

Vissa luckor har dock konstaterats i den rättsliga ramen, särskilt när det gäller ansvar för skador som orsakats av AI. Mot bakgrund av att förhandlingarna om produktansvarsdirektivet har avslutats är jag därför fast besluten att noga undersöka orsakerna till de nuvarande meningsskiljaktigheterna mellan medlagstiftarna i förhandlingarna om förslaget till direktiv om skadeståndsansvar gällande AI. Parlamentets resolution och den nyligen genomförda studien är viktiga bidrag i detta avseende.

För att stödja innovativa digitala affärsmodeller som använder AI-kontrakt och smarta kontrakt kommer det att krävas en analys av hur man bäst tar hänsyn till FN:s modellag från 2024 om automatiserade kontrakt och om man i så fall ska agera på EU-nivå eller nationell nivå.

När det gäller konsumentskydd har den senaste tidens digitala lagstiftning inneburit betydande förbättringar. Trots detta finns det fortfarande ett antal luckor, vilket framgick av den nyligen genomförda kontrollen av den digitala rättvisans ändamålsenlighet. Om jag blir utnämnd avser jag att åtgärda dessa luckor genom att föreslå en lag om digital rättvisa för att ta itu med kvarstående problem som rör mörka mönster, influerare i sociala medier, beroendeframkallande design av gränssnitt mellan företag och konsumenter och onlineavtal.

På grundval av kommissionens pågående arbete med att genomföra initiativet om webb 4.0 och virtuella världar och era förslag till regleringsfrågor inom internationell privaträtt och civilrätt för virtuella världar som ska hanteras, ser jag fram emot att diskutera med er hur man kan se till att virtuella världar kan utvecklas på ett sätt som återspeglar EU:s värden, principer och grundläggande rättigheter. Jag kommer att bevaka frågan om digitalt arv,

som till största delen regleras av nationell lagstiftning, och bedöma det eventuella behovet av EU-regler, bland annat i samband med arvsförordningen.

Frågor från utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor

9. Grundläggande rättigheter, det civila samhället och dataskydd

I egenskap av kommissionsledamot med ansvar för att övervaka tillämpningen av stadgan om de grundläggande rättigheterna, hur kommer du att samarbeta med medlemsstaterna för att se till att de grundläggande rättigheterna främjas och respekteras, såsom genom tillämpningen av relevant rättspraxis från EU-domstolen och Europadomstolen? Planerar du ytterligare åtgärder för att utveckla kopplingen mellan potentiella överträdelser av stadgan och demokratiska principer och EU:s budget? Kommer du att rapportera årligen till Europaparlamentet om tillämpningen av stadgan? Vilka åtgärder planerar du för att stärka skyddet av utrymmet för det civila samhället, bland annat genom segmentet Unionens värden i programmet för medborgare, jämlikhet, rättigheter och värden och den nya plattform för det civila samhället som flaggas för i din uppdragsbeskrivning? Vilka är dina planer för att se till att EU:s finansiering för det civila samhället är effektiv och transparent? Vilken är din strategi för att slutföra EU:s anslutning till den europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna, med tanke på domstolens nyligen avkunnade dom i målet Eulex Kosovo?

Hur kommer du att se till att EU:s byrå för grundläggande rättigheter får de resurser den behöver för att utföra alla uppgifter i enlighet med sitt mandat? Kommer du att åta dig att systematiskt samråda med FRA i samband med lagstiftning och konsekvensbedömningar på områden som rör eller påverkar grundläggande rättigheter?

Dataskydd är en av de grundläggande rättigheterna i EU:s rättsordning och den allmänna dataskyddsförordningen är EU:s mest kraftfulla verktyg för att skydda det. Hur ser du allmänt på efterlevnaden av den allmänna dataskyddsförordningen, särskilt i gränsöverskridande fall? Hur ser du på förhållandet mellan efterlevnaden av den allmänna dataskyddsförordningen och efterlevnaden av andra EU-rättsakter på det digitala området, såsom förordningen om digitala tjänster, förordningen om digitala marknader och rättsakten om artificiell intelligens? När det gäller artificiell intelligens, hur anser du att förhållandet mellan skyddet av de grundläggande rättigheterna och främjandet av innovation bör se ut? Anser du att EU:s dataskyddslagstiftning uppfyller sitt mål på ett effektivt sätt i dag, eller ser du ett behov att reflektera över denna fråga? Med tanke på parlamentets tidigare farhågor i fråga om flera av kommissionens beslut om adekvat skyddsnivå, och ett antal relevanta domar från EU-domstolen, vilka är dina planer med avseende på de internationella flödena av personuppgifter? Hur tänker du bemöta dessa farhågor, med tanke på hur viktiga globala dataflöden är för EU:s företag? Hur ser du på kommissionens roll för att främja internationellt samarbete kring skydd av personuppgifter?

Om jag blir utnämnd som kommissionsledamot med ansvar för demokrati, rättvisa och rättsstatsprincipen ser jag det som min uppgift att se till att alla EU-medborgare, var de än bor i EU, varje dag åtnjuter samma grundläggande rättigheter, på grundval av de värden som måste stå i centrum för vårt arbete: jämlikhet, icke-diskriminering, inkludering, människovärde, frihet och demokrati, värden som är förankrade i EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna.

För att stärka tillämpningen av stadgan om de grundläggande rättigheterna i EU lade kommissionen under 2020 fram en strategi som följer upp Europaparlamentets och medlemsstaternas uppmaningar om en starkare övervakning av efterlevnaden av stadgan. Detta är en gemensam utmaning för både medlemsstaterna och EU som jag kommer att vara fullt engagerad i om jag blir utnämnd. Jag har för avsikt att göra det mesta av det som redan finns på plats: Medlemsstaternas kontaktpunkter för stadgan har en viktig roll när det gäller att underlätta informationsflödet (26 kontaktpunkter har utsetts), och kommissionen stöder också medlemsstaterna i införlivandet och genomförandet av EU-lagstiftningen genom expertgrupper. Jag kommer att fortsätta att stödja och investera i utbildning och resurser om stadgan, bland annat i samarbete med byrån för grundläggande rättigheter, vilket gynnar nationella rättstillämpare och tjänstemän.

Att veta var vi står är en viktig utgångspunkt. Sedan 2021 ger årsrapporterna om tillämpningen av stadgan en översikt över olika temaområden av strategisk betydelse för de grundläggande rättigheterna, med betoning på tillämplig EU-lagstiftning och EU-politik samt framsteg och utmaningar på EU-nivå och i medlemsstaterna. Jag är beredd att fortsätta att lägga fram dessa årsrapporter för parlamentet och diskutera med er om de framsteg och utmaningar som identifierats inom det valda politikområdet samt om den resolution som ni antar varje år om situationen för de grundläggande rättigheterna i EU. Detta skulle vara ett viktigt tema för min årliga rapport om genomförandet.

Jag anser att vi också måste se övervakningen av stadgan i ett större sammanhang. Tillämpningen av stadgan är en integrerad del av kommissionens övergripande övervakning av medlemsstaternas genomförande av EU-lagstiftning och efterlevnad av domstolens domar. De flesta av de grundläggande rättigheterna i stadgan motsvarar de rättigheter som fastställs i Europarådets europeiska konvention om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Detta samband är anledningen till att rapporterna om rättsstatsprincipen sedan 2023 tittar på genomförandegraden av ledande domar från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna. Även om det inte är kommissionens utan Europarådets organ som ska övervaka genomförandet av Europadomstolens domar, är graden av genomförande av dessa domar en indikator på hur rättsstatsprincipen fungerar, särskilt om strukturella eller systemiska problem inte åtgärdas.

När det gäller EU:s budget och respekten för de grundläggande rättigheterna säkerställer slutligen det övergripande nödvändiga villkoret för en effektiv tillämpning och ett effektivt genomförande av stadgan att EU-medel används med full respekt för stadgan. I de politiska riktlinjerna framhålls behovet av en verkningsfull budget för nästa fleråriga budgetram, där man undersöker hur de olika typerna av incitament kan stärkas. Riktlinjerna bekräftar att respekten för rättsstatsprincipen är en förutsättning för att få ut EU-medel. Att säkerställa samstämmighet mellan våra budgetinstrument och relaterade åtgärder kommer att vara en viktig faktor, och jag kommer att arbeta tillsammans med mina kolleger i kommissionen för att undersöka hur vi bäst kan maximera effekten.

Organisationer i det civila samhället och människorättsförvarare spelar en nyckelroll när det gäller att skydda och främja EU:s värden grundläggande rättigheter, rättsstatsprincipen och demokrati. Om jag blir utnämnd kommer jag att intensifiera kommissionens arbete för att möjliggöra ett blomstrande civilt utrymme i Europa, bland annat genom riktad finansiering för att stödja och skydda aktörer i det civila samhället. Organisationer i det civila samhället och människorättsförvarare är avgörande för att våra demokratier ska fungera väl och för att främja och skydda EU:s gemensamma värden som fastställs i EU-fördragen och stadgan om de grundläggande rättigheterna, vilket bidrar till att säkerställa skyddet av rättsstatsprincipen på plats. Det finns dock tydliga tecken på att utrymmet för det civila samhället krymper i hela EU. Jag kommer att intensifiera vårt engagemang med organisationer i det civila samhället och människorättsförvarare, bland annat genom en plattform för det civila samhället som ska stödja en mer systematisk civil dialog i frågor som rör EU:s värden. Detta kommer att ge en gemensam ram för deltagande i en rad olika EU-politikområden. Jag kommer också att titta på hur vi kan involvera det civila samhället mer strategiskt i kommissionens arbete på ett meningsfullt och effektivt sätt, bland annat som en del av arbetet med demokratiförsvaret.

Dessutom kommer jag att undersöka hur vi kan göra det stöd vi ger för att främja rättigheter och värden genom att ytterligare stärka det civila samhället mer stabilt och långsiktigt. Vi skulle till exempel kunna ta itu med de befintliga och ibland överlappande systemen för att övervaka den miljö som dessa aktörer arbetar i på nationell nivå och arbeta närmare medlemsstaterna för att bättre skydda den miljö som organisationer i det civila samhället och människorättsförvarare verkar i på nationell nivå och EU-nivå.

Programmet för medborgare, jämlikhet, rättigheter och värden ger stöd till organisationer i det civila samhället och människorättsförvarare, särskilt genom dess del om unionens värden. Programmet kräver också ett grundligt riskhanterings- och övervakningssystem i varje skede av processen – urval, genomförande och utvärdering – samt under varje projekts livscykel, och en del av dess inverkan har kommit genom den öppenhet och transparens som det arbetar med. Det är också viktigt att se till att finansiering från dessa program inte hamnar i fel händer.

När det gäller EU:s anslutning till den europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna utgör Eulex Kosovo-domen av den 10 september 2024 ett viktigt steg framåt som för EU närmare en anslutning till konventionen. Domen gav ytterligare klarhet om aspekterna av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, och vi måste nu diskutera dess konsekvenser med medlemsstaterna. Det återstår fortfarande många steg, bland annat ett yttrande från EG-domstolen om det reviderade avtalets fullständiga förenlighet med fördragen, rådets godkännande, Europaparlamentets samtycke och medlemsstaternas godkännande i enlighet med deras respektive konstitutionella krav. Jag anser dock att vi är närmare än någonsin tidigare att uppnå denna milstolpe för skyddet av de mänskliga rättigheterna i Europa och ser fram emot att göra en förnyad ansträngning för att förverkliga denna väg.

Jag anser att byrån för grundläggande rättigheter (FRA) har visat sig vara en avgörande aktör i det övergripande arbetet för att stödja de grundläggande rättigheterna. Vi bör fortsätta att utnyttja FRA:s värdefulla expertis när vi genomför konsekvensbedömningar och förbereder initiativ för att se till att kommissionens förslag uppfyller de högsta normerna för grundläggande rättigheter. Jag välkomnar också varmt det faktum att alla institutioner kan söka råd från FRA i takt med att lagstiftningen utvecklas.

När det gäller uppgiftsskydd är en effektiv tillämpning av EU:s regler avgörande för att garantera den grundläggande rätten till skydd av personuppgifter i EU. Jag är fullt engagerad i tillsynsinsatser i storskaliga gränsöverskridande fall, där miljontals europeéers personuppgifter påverkas. Därför ser jag fram emot att samarbeta med medlagstiftarna för att uppnå ett snabbt antagande av kommissionens förslag till förfaranderegler för den allmänna dataskyddsförordningen. Detta skulle stödja dataskyddsmyndigheternas kraftfulla och effektiva tillämpning av dataskyddsförordningen i stora, komplexa ärenden och bidra till att nå samförstånd om viktiga frågor i ett tidigt skede av ärendet. Dataskyddsmyndigheterna skulle få det lättare att snabbt få slut på överträdelser, ställa regelbrytare till svars och tillhandahålla rättsmedel för enskilda.

Som jag skrev i min uppdragsbeskrivning kommer jag att se till att dataskyddsförordningen ligger i linje med den digitala omvandlingen och svarar mot förändrade behov, bland annat när det gäller säkerhet och konkurrenskraft.

EU har antagit en rad initiativ som syftar till att forma Europas digitala framtid. Vart och ett av dessa nya initiativ har ett särskilt syfte, t.ex. att skapa en säker miljö på nätet eller att göra de digitala marknaderna rättvisare och mer konkurrensutsatta. Inget av dessa initiativ har reglering av behandlingen av personuppgifter som huvudsyfte, och det står klart att dataskyddsförordningen fortfarande är hörnstenen i EU:s digitala regelverk för behandling av personuppgifter. Samtidigt kompletterar dessa nya initiativ i vissa fall dataskyddsförordningen eller klargör hur den ska tillämpas på ett visst område, så det är viktigt att säkerställa konsekvens och samstämmighet, även vid genomförandet och kontrollen av efterlevnaden av dessa regler. Jag anser att vi därför måste stärka samarbetet mellan de myndigheter med befogenhet att övervaka efterlevnaden. Det finns flera pågående initiativ i detta avseende. Europeiska dataskyddsstyrelsen bidrar aktivt till arbetet med förordningen om digitala marknader. Även om denna utveckling är positiv skulle jag vilja fundera vidare på hur man kan främja ett mer strukturerat och effektivt samarbete, särskilt för att hantera situationer där flera tillsynsmyndigheter berörs. Jag är fast besluten att stödja alla insatser för att säkerställa en sammanhängande och kompletterande tillämpning och efterlevnad av hela det digitala regelverket, samtidigt som behörigheten hos respektive myndighet med befogenhet att övervaka efterlevnaden bevaras.

Dataskyddsförordningens framgång som inspirationskälla för många moderna integritetslagar runt om i världen ger nya möjligheter att utveckla verktyg för säkra dataöverföringar, inklusive nya beslut om adekvat skyddsnivå, i full överensstämmelse med de krav som fastställts av domstolen och vidareutvecklats av Europeiska dataskyddsstyrelsen. Internationella dataflöden är en viktig del av den digitala omvandlingen av vårt samhälle och en alltmer global digital ekonomi. Respekt för den personliga integriteten är en förutsättning för stabila, säkra och konkurrenskraftiga kommersiella dataflöden samt en förutsättning för internationellt samarbete på områden som brottsbekämpning och rättsligt samarbete, regleringssamarbete och forskning, för att nämna några. Därför har jag för avsikt att intensifiera de pågående samtalen med olika tredjeländer, till exempel Brasilien och Kenya, och att undersöka möjligheten att inleda förhandlingar med ytterligare internationella partner som nyligen har antagit dataskyddslagar som ger en hög skyddsnivå. Jag kommer också att arbeta tillsammans med internationella organisationer för att underlätta betrodda överföringar genom antagande av beslut om adekvat skyddsnivå och/eller utveckling av andra överföringsmekanismer som föreskrivs i dataskyddsförordningen.

Jag kommer att fortsätta att se till att beslut om adekvat skyddsnivå antas först efter en noggrann bedömning av att alla relevanta rättsliga krav är uppfyllda, med särskild uppmärksamhet på att de registrerade effektivt ska kunna utöva sina rättigheter inför oberoende tillsynsmyndigheter och domstolar, bland annat när det gäller myndigheters tillgång till data. Att främja internationell konvergens kring höga skyddsstandarder kommer att vara en av mina prioriteringar. Befintliga verktyg och forum – t.ex. kommissionens ”dataskyddsakademi” eller det nyligen lanserade ”Adequacy Network” – kan spela en viktig roll för att främja utbytet av information, erfarenheter och bästa praxis mellan EU och utländska partner.

10. Rättsstatens principer och mediefrihet

I egenskap av kommissionsledamot med ansvar för rättsstatsfrågor, vilken är din plan för att stärka inverkan av den årliga rättsstatsrapporten och hur planerar du att hantera inverkan av rättsstatens principer på den inre marknadens funktion? Hur svarar du på parlamentets begäran om en utvidgad räckvidd för den årliga rättsstatsrapporten så att den omfattar alla de värden som nämns i artikel 2 i EU-fördraget, och om ett inrättande av en EU-mekanism för demokrati, rättsstatlighet och grundläggande rättigheter som styrs av ett interinstitutionellt avtal? Vilka konkreta åtgärder skulle du vidta för att stödja parlamentets uppmaning att fortsätta utfrågningarna enligt artikel 7 i EU-fördraget i fallet Ungern, och överväger du att föreslå en reform av detta förfarande? Är du fast besluten att fullt ut utnyttja verkställighetsverktygen, i synnerhet påskyndade

överträdelseförfaranden, ansökningar om interimistiska åtgärder till EU-domstolen och systematiska uppföljningsåtgärder rörande bristande genomförande av EU-domstolens domar? Hur planerar du att stärka tillämpningen av förordningen om villkorlighet och samstämmigheten med andra relevanta lagstiftningsakter? Vilken är din ståndpunkt när det gäller uppfyllandet av rättsstatsrelaterade delmål i de olika medlemsstaternas återhämtnings- och resiliensplaner som ett villkor för utbetalning av finansiering, och hur kommer du att säkerställa att frysta medel frigörs först efter att dessa villkor är uppfyllda? Hur kommer du att hantera samordningen med de andra kommissionsledamöterna (t.ex. ledamoten med ansvar för budgeten) som ansvarar för tillämpningen av dessa villkor och hur avser du att stärka rättsstatsdimensionen i nästa fleråriga budgetram? Vilka är dina planer för att ytterligare stärka skyddet av oberoende medier, journalister och människorättsaktivister? Vilka åtgärder planerar du att vidta för att säkerställa genomförandet av den europeiska mediefrihetsförordningen, bland annat när det gäller skyddet av journalisters källor och konfidentiell kommunikation från inkräktande övervakning? Kommer du att lägga fram ett lagstiftningsförslag för att säkerställa att offentliga och privata aktörers användning av inkräktande övervakningsverktyg är förenlig med demokratiska normer, rättsstatens principer och stadgan, i linje med parlamentets rekommendationer? Vilka centrala förslag kommer det europeiska demokratiförsvaret att innehålla, bland annat när det gäller skyddet av integriteten för demokratiska processer och val i EU? Kommer du att överväga att föreslå lagstiftning som utvidgar tillämpningsområdet för direktivet om munkavleprocesser så att det omfattar alla fall av munkavleprocesser (även inom straffrätten)?

Rättsstatsprincipen, de grundläggande rättigheterna och demokratin utgör grunden för vår union. I dagens värld måste vi alla främja, stödja och försvara dessa värden. I enlighet med de politiska riktlinjerna kommer vår framtid att vara beroende av att vi har en stark demokrati och försvarar de värden som ger oss möjlighet att utöva våra fri- och rättigheter. Om jag blir utnämnd till kommissionsledamot kommer jag att fortsätta att fördjupa detta viktiga arbete för att skydda vår demokrati och upprätthålla våra värden, i nära samarbete med verkställande vice ordförande med ansvar för tekniksuveränitet, säkerhet och demokrati, andra ansvariga kommissionsledamöter och övriga EU-institutioner.

Jag ser rapporten om rättsstatsprincipen som en av de viktigaste delarna av vår verktygslåda för rättsstatsprincipen. Genom att systematiskt och objektivt övervaka situationen för rättsstatsprincipen i alla medlemsstater bidrar rapporten till att stärka medlemsstaternas och hela EU:s beredskap att ta itu med frågor som rör rättsstatsprincipen. Dess inverkan har varit klart positiv, och rapporten och dess rekommendationer har visat sig vara alltmer effektiva när det gäller att driva fram konkreta reformer i medlemsstaterna på alla områden som omfattas av rapporten. Detta gäller även för de utvidgningsländer som är integrerade i processen med rapporten om rättsstatsprincipen, och som kommer att inkluderas i framtiden, eftersom det säkerställer att de reformer som genomförs under tiden fram till anslutningen upprätthålls långt efteråt. Detta arbete kan stärkas och konsolideras ytterligare, bland annat genom en närmare koppling till EU:s utgifter och genom att förbättra rapporteringscykeln.

Om jag blir utnämnd kommer jag att ha ett nära samarbete med kommissionsledamoten med ansvar för budget, bedrägeribekämpning och offentlig förvaltning för att stärka kopplingen mellan ekonomiskt stöd och medlemsstaternas rekommendationer i rapporten om rättsstatsprincipen och för att ytterligare stödja reformer av rättsstatsprincipen genom att se till att EU-medel kan avsättas för nationella åtgärder, till exempel för att bekämpa korruption och skydda EU:s ekonomiska intressen.

Jag stöder också fullt ut det mål som anges i de politiska riktlinjerna för att stärka inre marknadsdimensionen i rapporten om rättsstatsprincipen. Rättsstatsprincipen är inte teoretisk – den har en avgörande inverkan på medborgarnas liv i en demokrati. Och den har också en enorm inverkan på vårt välbefinnande. Effektiva rättssystem, kampen mot korruption och god lagstiftning med kontroller och motvikter är inte bara centrala för skyddet av de grundläggande rättigheterna och demokratin, utan har också direkt ekonomisk relevans, med betydelse för investeringar, konkurrenskraft och arbetstillfällen. Det är därför rimligt att lägga större vikt vid rättsstatsfrågor som påverkar företag som är verksamma på den inre marknaden.

Rapporten har varit och kommer att fortsätta att vara verkningfull eftersom den är välgrundad och fokuserad. Rapporten har redan en omfattande räckvidd och nu ännu större räckvidd genom att stärka den inre marknaden, och varje ytterligare utvidgning till att omfatta grundläggande rättigheter eller andra värden i artikel 2 i EU-fördraget skulle behöva granskas noggrant. Om jag blir utnämnd kommer vi att samarbeta med Europaparlamentet om hur vi kan arbeta med grundläggande rättigheter, särskilt när det gäller det arbete som vi kommer att göra för att stärka tillämpningen av stadgan (se svaret ovan).

Det nära samarbetet med Europaparlamentet och dess utskott för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor om skydd för och främjande av rättsstatsprincipen, grundläggande rättigheter och demokrati är

grundläggande för att föra arbetet vidare på EU-nivå. Om jag blir utnämnd är jag beredd att undersöka hur vi kan stärka vårt samarbete och skapa ytterligare kopplingar mellan de olika delarna av arbetet. Vi skulle t.ex. kunna ha ett regelbundet utbyte av de olika rapporterna och initiativen om EU:s värden. En annan idé som har föreslagits är en kontaktgrupp där utvecklingen av rättsstatsprincipen regelbundet skulle diskuteras, även med rådet.

Om jag blir utnämnd till kommissionsledamot kommer jag att se till att alla de verktyg vi har till vårt förfogande för att stärka och skydda EU:s värden tillämpas fullt ut, i full synergi och samstämmighet.

Jag är fast besluten att se till att EU-lagstiftningen genomförs och efterlevs på ett effektivt sätt, bland annat genom överträdelseförfaranden när så krävs. EU-lagstiftningens företrädare och respekten för EU-domstolens domar är grundläggande principer i EU:s rättsordning som vi måste upprätthålla fullt ut.

Jag stöder också en mer effektiv tillämpning av artikel 7 i EU-fördraget. Om jag blir utnämnd kommer jag att fortsätta att regelbundet uppdatera rådet om situationen i Ungern i det pågående förfarandet enligt artikel 7.1 i EU-fördraget, så länge som de farhågor som ligger till grund för parlamentets motiverade förslag inte har åtgärdats. Rådet måste säkerställa en rättvis behandling av det motiverade förslaget som lagts fram av parlamentet.

Som talmannen klargjorde i de politiska riktlinjerna är respekt för rättsstatsprincipen en förutsättning för att få ut EU-medel. Vi har redan skapat viktiga verktyg för att säkerställa detta. Med förordningen om villkorlighet har vi ett effektivt instrument för att skydda EU:s budget mot överträdelser av rättsstatsprincipen i medlemsstaterna, om kommissionen konstaterar att överträdelser av rättsstatsprincipen direkt påverkar eller allvarligt riskerar att påverka den sunda ekonomiska förvaltningen av unionens budget eller unionens ekonomiska intressen på ett tillräckligt direkt sätt. Faciliteten för återhämtning och resiliens har, tillsammans med det övergripande nödvändiga villkoret inom sammanhållningspolitiken, också utgjort ett viktigt incitament för reformer för att ta itu med rättsstatliga utmaningar i ett antal medlemsstater, baserat på arbetet inom den europeiska planeringsterminen och även den årliga rapporten om rättsstatsprincipen. Vissa medlemsstaters planer för återhämtning och resiliens innehåller "överskridande delmål", vissa relaterade till rättsstatsreformer, som måste uppfyllas innan medel kan flöda, för att säkerställa ett effektivt skydd av unionens ekonomiska intressen.

Om jag blir utnämnd kommer jag att ha ett nära samarbete med kommissionsledamoten med ansvar för budget, bedrägeribekämpning och offentlig förvaltning för att se till att nästa fleråriga budgetram fortsätter att innehålla starka garantier för rättsstatsprincipen. Sådana skyddsåtgärder kommer att bygga på den kontinuerliga tillämpningen av den allmänna ordningen för villkorlighet och kan också dra lärdom av NextGenerationEU och faciliteten för återhämtning och resiliens, som har visat hur EU-medel kan främja rättsstatsreformer i medlemsstaterna, samt av de övergripande nödvändiga villkoren. Arbetet skulle syfta till att skapa en närmare koppling mellan rekommendationerna i rapporten om rättsstatsprincipen och det ekonomiska stödet från EU:s budget, samtidigt som man fortsätter att säkerställa starka synergier och överensstämmelse med det arbete som utförs med medlemsstaterna inom ramen för den europeiska planeringsterminen.

Att skydda och värna om vår demokrati kommer att vara centrala prioriteringar för min mandatperiod, om jag blir utnämnd till kommissionsledamot, vilket jag har förklarat i tidigare svar. Jag kommer att leda arbetet med ett nytt europeiskt demokratiförsvar för att ta itu med de allvarliga riskerna för demokratin i EU. Med utgångspunkt i den europeiska handlingsplanen för demokrati och paketet för försvar av demokratin, och i samarbete med mina kolleger i kommissionen under ledning av den verkställande vice ordföranden för tekniksuveränitet, säkerhet och demokrati, skulle jag fördjupa arbetet med att motverka utländsk informationsmanipulation och inblandning samt desinformation, skydda valens rättvisa och integritet och stärka de demokratiska kontrollerna och motvikterna, stödja uppbyggnaden av vår samhällsliga resiliens och beredskap och sätta medborgarna i centrum för vår demokrati. Vi kan förbättra vår situationsmedvetenhet och stärka vår kollektiva förmåga att upptäcka, analysera och proaktivt motverka hot. Detta kommer att innebära bättre samordning och intensifierade insatser för förebyggande och för att förse medborgarna med viktiga färdigheter för att navigera i informationsområdet, t.ex. mediekunskap och digital kompetens. Vi bör också sträva efter att ytterligare fördjupa samarbetet genom organ som det europeiska valsamarbetsnätverket och stödja utvecklingen av operativa verktyg och verktyg för kapacitetsuppbyggnad för att bevara rättvisan och skydda integriteten i val, t.ex. genom en EU-databas för valrelaterad bästa praxis och för att utveckla åtgärder till stöd för politiska kandidaters och valda företrädares säkerhet.

Journalister, oberoende medier och människorättsförsvarare spelar en viktig roll i våra demokratier genom att bidra till skyddet av de grundläggande rättigheterna och fungera som väktare mot överträdelser av rättsstatsprincipen. Deras säkerhet och skydd kommer att vara ett centralt mål för mitt arbete, om jag blir utnämnd till kommissionsledamot. Jag kommer därför att noga följa hur medlemsstaterna tar till sig 2021 års rekommendation

om journalisters säkerhet och 2022 års rekommendation om att skydda journalister och människorättsförfvarare mot munkavleprocesser, och vid behov vidta ytterligare åtgärder. Jag kommer att arbeta under ledning av den verkställande vice ordföranden med ansvar för tekniksuveränitet, säkerhet och demokrati för att underlätta ett snabbt och korrekt genomförande av den europeiska mediefrihetsförordningen. En tidig prioritering skulle vara att se till att Europeiska nämnden för medietjänster fungerar fullt ut, med särskild uppmärksamhet på reglerna om offentliga programföretag, skydd av journalister och mediernas redaktionella oberoende, däribland riktlinjer för att införa skyddsåtgärder mot godtyckligt avlägsnande av innehåll online som publiceras av välrenommerade medieföretag.

När det gäller ytterligare möjlig lagstiftning mot munkavleprocesser skulle min första ambition vara att säkerställa ett snabbt och omsorgsfullt genomförande av de befintliga verktygen, som kombinerar starka rättsliga garantier för att skydda journalister och människorättsförfvarare mot munkavleprocesser i gränsöverskridande civilrättsliga förfaranden med inslag av icke-bindande lagstiftning enligt kommissionens rekommendation, som gäller för alla typer av förfaranden. En noggrann övervakning av genomförandet av dessa instrument pågår och kommer att fortsätta. Detta bör ge underlag för överväganden om vilka ytterligare åtgärder som kan vidtas på EU-nivå för att skydda journalister och rättighetsförfvarare, i nära samarbete med EU:s nätverk av kontaktpunkter för munkavleprocesser som inrättats av medlemsstaterna.

Den europeiska mediefrihetsförordningen har varit ett viktigt steg för att ta itu med användningen av inkräktande övervakningsverktyg. Förordningen innehåller ett allmänt förbud mot inkräktande övervakningsprogramvara i utrustning som används av leverantörer av medietjänster, inklusive journalister, med snävt definierade undantag och med förbehåll för strikta materiella och förfarandemässiga villkor. Om jag blir utnämnd kommer jag att se till att tillämpningen av denna bestämmelse övervakas noggrant. Som kommissionen informerade Europaparlamentet om i sina svar på de särskilda resolutionerna kommer ett förslag utan lagstiftningskaraktär om nationella myndigheters användning av inkräktande övervakningsprogramvara i EU att bli föremål för samråd med medlemsstaterna, där man särskilt tittar på frågan ur ett dataskyddsperspektiv.

11. Straffrätt

Vilka kommer dina huvudprioriteringar att vara på det straffrättsliga området? Hur kommer du att säkerställa ett fullständigt genomförande av de lagstiftningsinstrument som antogs under den föregående valperioden, däribland paketet om e-bevisning, och vad kommer din roll att bli för att säkerställa enhetlighet i instrumenten för materiell straffrätt? Hur kommer du att se till att straffrätten håller jämna steg med utvecklingen av digital teknik, inklusive AI, både när det gäller användningen av ny teknik för ett effektivare straffrättsligt system och när det finns ett behov att kriminalisera mycket allvarliga överträdelse (t.ex. av dataskyddsregler) som skett med hjälp av sådan teknik?

Vilka åtgärder kan vidtas för att ytterligare förbättra det rättsliga samarbetet mellan medlemsstaterna, med stöd av Eurojust, och för att göra det straffrättsliga systemet effektivare i kampen mot brottslighet? Ett av dina uppdrag kommer att bli att stärka den europeiska arresteringsordern. Skulle du göra detta genom att föreslå ett nytt lagstiftningsinstrument eller snarare fokusera på en bättre tillämpning av de nuvarande rättsliga ramarna?

Vilka konkreta steg planerar du att ta för att förstärka EU:s strategi mot korruption och stärka samordningen och synergierna mellan de olika EU-organ som ansvarar för korruptionsbekämpning och medlemsstaterna? Kommer du att föreslå konkret lagstiftning på detta område? Hur avser du att stödja Eppo, som står inför ett antal praktiska utmaningar, särskilt personal- och budgetbegränsningar, som hotar dess effektivitet? Kommer du att äta dig åt föreslån om översyn av förordningen om Eppo, inbegripet en utvidgning av dess befogenheter och, om så är fallet, till vilka brott?

Om jag blir utnämnd kommer en av mina huvudprioriteringar att vara att se till att straffrätten används på EU-nivå för att effektivt skydda våra medborgare och för att skydda EU:s värden och ekonomiska intressen. Jag skulle vilja undersöka möjligheterna att samla in synpunkter från Europaparlamentet, medlemsstaterna, nationella myndigheter och det civila samhället om hur man ytterligare kan använda EU:s straffrätt för att effektivt bekämpa brottslighet. I detta sammanhang kommer jag att vara redo att bidra till och stödja kommissionsledamoten med ansvar för inre frågor och migration i utarbetandet av en europeisk strategi för inre säkerhet. Att underlätta överenskommelser mellan medlagstiftare om viktiga förslag som ännu inte antagits, t.ex. direktivet om brottsoffers rättigheter och direktivet om bekämpning av korruption, samtidigt som en hög ambitionsnivå upprätthålls, kommer att vara viktiga prioriteringar.

Om jag blir utnämnd kommer jag också att fokusera på ett effektivt och konsekvent genomförande av de befintliga instrumenten, bland annat genom förbättrad vägledning och dialog när det är till hjälp, och överträdelse när det är nödvändigt. Detta skulle utgöra en del av min årliga rapportering om framsteg och frågor som rör

genomförandet. Jag vill gärna utveckla ytterligare praktiska åtgärder för att hjälpa medlemsstaterna med genomförandet, t.ex. den decentraliserade it-plattform som nu håller på att tas fram för att möjliggöra säker och tillförlitlig kommunikation mellan rättsliga myndigheter och/eller tjänsteleverantörer. När det gäller att hantera mycket allvarliga överträdelse av reglerna om skydd av personuppgifter med hjälp av teknik kräver både den allmänna dataskyddsförordningen och brottsbekämpningsdirektivet att medlemsstaterna inför ändamålsenliga, proportionerliga och avskräckande påföljder för överträdelse av respektive regler. Jag skulle se till att medlemsstaterna fullgör denna skyldighet.

Att förbättra det rättsliga samarbetet, även med stöd av Eurojust, och att göra de straffrättsliga systemen mer effektiva i brottsbekämpningen skulle vara ytterligare två viktiga prioriteringar. Säkra kommunikationskanaler bör upprättas mellan nationella myndigheter och Eurojust, och jag kommer att titta noga på resultaten av den pågående utvärderingen för att se om ändringar av Eurojustförordningen skulle bidra till att utnyttja dess potential. Vi skulle också kunna överväga att utvidga Eurojusts mandat att lagra bevismaterial som rör internationella brott till andra brottsområden, till exempel organiserad brottslighet. Jag kommer också att fundera på att eventuellt formalisera användningen av permanenta gemensamma utredningsgrupper, som testats för Internationella centrumet för lagföring av aggressionsbrottet mot Ukraina. Slutligen kommer jag, tillsammans med kommissionsledamoten med ansvar för inre frågor och migration, att undersöka hur man bäst kan se till att Eurojust och Europol maximerar potentialen i ett nära samarbete.

Den europeiska arresteringsordern är ett av EU:s mest framgångsrika straffrättsliga verktyg, men det är viktigt att bibehålla denna framgång under förändrade omständigheter. Eftersom domstolen hittills har avkunnat mer än 85 domar om den europeiska arresteringsordern har det blivit komplicerat för rättstillämpare att hålla sig uppdaterade. Samspelet mellan den europeiska arresteringsordern och andra rambeslut, t.ex. om erkännande av domar om frihetsberövande påföljder och verkställighet av dessa påföljder i andra medlemsstater, innebär också utmaningar. Jag skulle vilja fundera på hur man ytterligare kan förbättra den europeiska arresteringsorderns ändamålsenlighet.

Digitalisering och användning av AI-teknik är också viktigt för att öka effektiviteten inom den straffrättsliga sektorn genom att effektivisera och underlätta processer, bland annat för rättsligt samarbete. Användningen av digital teknik har potential att minska belastningen på domare till följd av stödjande verksamhet, vilket ger dem mer tid att fokusera på kärnverksamheten. Genomförandet av digitaliseringspaketet under de kommande åren kommer att vara ett viktigt steg. Som en del av en framtida strategi för användning av digital teknik inom rättsväsendet skulle jag vilja undersöka hur man kan stödja medlemsstaterna i användningen av AI och andra it-verktyg inom rättsväsendet.

När det gäller det rättsliga samarbetet har detta område genomgått en snabb utveckling under de senaste åren, och vi måste fortsätta detta arbete. Dessutom finns det utmaningar som EU:s straffrättsliga system står inför och som skulle kräva att man går utanför unionens gränser. Om jag blir utnämnd kommer jag därför att fortsätta att främja en närmare samverkan med tredjeländer för att underlätta det rättsliga samarbetet i kampen mot allvarliga brott, inklusive människohandel, människosmuggling och narkotikahandel.

Korruption skadar både effektiviteten i den offentliga politiken och medborgarnas förtroende för staten och de offentliga institutionerna. De politiska riktlinjerna pekade särskilt på hur EU och de nationella myndigheterna bör samarbeta för att bemöta detta. Om jag blir utnämnd skulle slutförandet av förhandlingarna om direktivet mot korruption vara det första viktiga steget på detta område. Jag kommer att utveckla EU:s första strategi mot korruption, som ska utarbetas på grundval av samförstånd och breda samråd, särskilt med Europaparlamentet och medlemsstaterna. Arbetet i EU:s nätverk mot korruption, som inrättades av kommissionen 2023, kan utgöra en viktig grund. Detta skulle innebära en tydlig EU-strategi för arbetet mot korruption och ett stärkt samarbete mellan EU-nivån och medlemsstaterna, och mellan medlemsstaterna, skulle helt klart vara en viktig del.

Mer allmänt kommer jag, om jag blir utnämnd, tillsammans med kommissionsledamoten med ansvar för budget, bedrägeribekämpning och offentlig förvaltning att undersöka ytterligare möjligheter att avsätta EU-medel till åtgärder för att bekämpa korruption, särskilt när det gäller förebyggande av korruption.

När det gäller Eppo kommer jag, om jag blir utnämnd, i linje med de politiska riktlinjerna och min uppdragsbeskrivning att inleda överväganden om huruvida Eppo behöver nya befogenheter för att undersöka aspekter av gränsöverskridande allvarlig brottslighet. I detta syfte kommer jag att arbeta för att påskynda den pågående utvärderingen av förordningen om Eppo. Budgetmyndigheten har avsevärt förstärkt Eppos personal och budget under de senaste åren. Jag kommer att anstränga mig för att se till att kommissionen fortsätter att stödja Eppo, så att den framgångsrikt kan utföra sitt viktiga uppdrag. För detta kommer jag att ha ett nära samarbete med kommissionsledamoten med ansvar för budget, bedrägeribekämpning och offentlig förvaltning.

Frågor från budgetutskottet

12. I din uppdragsbeskrivning ger talmannen dig i uppdrag att skapa en närmare koppling mellan rekommendationerna i rättsstatsrapporten och det ekonomiska stödet från EU:s budget. Hon efterlyser också starka rättsstatsgarantier i den framtida långtidsbudgeten.

Eftersom din uppgift kommer att bli att se till att respekten för rättsstaten fortsätter att vara ett måste för att få ut EU-medel, vilka konkreta åtgärder avser du att vidta för att se till att de rekommendationer i rättsstatsrapporten som påverkar EU:s budget följs upp strikt och i rätt tid? Vilka arbetsformer kommer du att införa för att samarbeta med kommissionsledamoten med ansvar för budget, bedrägeribekämpning och offentlig förvaltning? Kommer du att dela med dig av de pågående bedömningarna av nödvändiga villkor för sammanhållningspolitiken till parlamentet?

Respekt för rättsstatsprincipen är – och kommer även i fortsättningen att vara – en förutsättning för EU-medel. Förordningen om villkorlighet och det övergripande nödvändiga villkoret som rör stadgan har varit en mycket positiv utveckling av den nuvarande fleråriga budgetramen. I svaret på fråga 10 redogjorde jag för hur vi måste vidareutveckla detta arbete i enlighet med de politiska riktlinjerna.

Om jag blir utnämnd till kommissionsledamot kommer jag att ha ett nära samarbete med kommissionsledamoten med ansvar för budget, bedrägeribekämpning och offentlig förvaltning för att se till att nästa fleråriga budgetram fortsätter att innehålla starka garantier för rättsstatsprincipen. Sådana garantier kommer att bygga på en kontinuerlig tillämpning av det allmänna systemet med villkorlighet, som gäller för alla medel, i enlighet med de politiska riktlinjerna och lärdomarna från den hittillsvarande användningen.

Vi har byggt upp en omfattande verktygslåda, och även om vart och ett av dessa instrument har sina egna regler och sin egen logik måste de fungera väl tillsammans. Att säkerställa samstämmighet mellan dessa instrument och relaterade åtgärder kommer att vara en viktig faktor, och jag kommer att arbeta tillsammans med mina kolleger i kommissionen för att undersöka alla möjligheter att effektivisera tillämpningen av instrumenten så att de blir mer verkningsfulla. Rapporten om rättsstatsprincipen och dess rekommendationer är en viktig källa för att övervaka frågor som rör rättsstatsprincipen i medlemsstaterna, och de är centrala för de bedömningar som görs enligt förordningen om villkorlighet. För ärenden som omfattas av förordningen om villkorlighet, även när de härrör från rapporten om rättsstatsprincipen, krävs dock en evidensbaserad bedömning av kopplingen till EU:s budget, i enlighet med de rättsliga kraven och såsom bekräftats av domstolen.

När det gäller de pågående bedömningarna av förutsättningarna för sammanhållningspolitiken har kommissionen gjort och kommer att fortsätta att göra en noggrann bedömning av om de nödvändiga kraven är uppfyllda innan den fattar beslut. I detta avseende måste kommissionen skydda det utrymme som behövs för dess interna beslutsprocess. Kommissionen är också medveten om sin skyldighet att samarbeta lojalt med den berörda medlemsstaten, med hänsyn till att övervakningen av uppfyllandet av de övergripande nödvändiga villkoren bygger på en ständig dialog och ett ständigt engagemang mellan kommissionen och den berörda medlemsstaten och med tanke på de politiskt känsliga diskussionerna om EU:s budget. Inom denna ram kommer jag, om jag blir utnämnd, att vara redo att tillsammans med er arbeta för att säkerställa bästa möjliga direkta informationsflöde.

Frågor från budgetkontrollutskottet

13. I din uppdragsbeskrivning ger talmannen dig i uppdrag att utveckla en EU-strategi för korruptionsbekämpning och att samarbeta med kommissionsledamoten med ansvar för budget, bedrägeribekämpning och offentlig förvaltning för att se till att EU-medel kan öronmärkas för nationella åtgärder mot korruption.

Kan du utveckla hur du kommer att samarbeta med kommissionsledamoten med ansvar för budget kring de konkreta åtgärder du avser att vidta, och kan du också förklara varför medlemsstaterna skulle behöva mer pengar från EU för att bekämpa korruption? Skulle det inte vara att föredra att utrusta Eppo bättre och att stödja medlemsstaterna på andra sätt?

Hur kommer du att införliva skyddet av den inre marknaden i unionens ram för rättsstatsprincipen? Vilka ändringar kommer kommissionen att genomföra för att påskynda överträdelseförfaranden mot medlemsstater som inte skyddar den inre marknaden?

Vårt mål är och måste fortsätta att vara att minska alla former av korruption, på alla nivåer, i alla EU-länder och EU-institutioner och även utanför EU.

Om jag blir utnämnd till kommissionsledamot kommer jag, tillsammans med kommissionsledamoten med ansvar för budget, bedrägeribekämpning och offentlig förvaltning, att undersöka ytterligare möjligheter att avsätta EU-

medel till nationella åtgärder för att bekämpa korruption och skydda EU:s ekonomiska intressen. Jag ser detta som ett bra exempel på hur kommissionen och medlemsstaterna kan ha ett nära samarbete i en fråga som är mycket viktig för båda parter: kommissionen kan hjälpa till med rådgivning, sammanföra god praxis och erbjuda finansiering för att stödja förebyggande åtgärder och hjälpa till att tillhandahålla tekniskt bistånd. Det handlar också om att dra lärdom av erfarenheterna från faciliteten för återhämtning och resiliens och tillämpningen av det övergripande nödvändiga villkoret inom sammanhållningspolitiken, som har gett viktiga incitament för reformer och investeringar för att ta itu med rättsstatens utmaningar, inklusive kampen mot korruption. Detta kommer att vara en del av det bredare arbetet på EU-nivå för att stärka vår strategi för rättsstatsprincipen och korruptionsbekämpning och ett komplement till att skapa en närmare koppling mellan det finansiella stödet och rekommendationerna i rapporten om rättsstatsprincipen. Parallellt kommer kommissionen också att fortsätta att stödja Eppo så att den kan utföra sitt viktiga uppdrag.

Som framgår av mitt svar på fråga 10 anges i de politiska riktlinjerna hur rapporten om rättsstatsprincipen ska vidareutvecklas. Respekten för rättsstatsprincipen, särskilt oberoende, kvalitativa och effektiva rättssystem, rättssäkerhet och likhet inför lagen, kampen mot korruption och god lagstiftning – som alla ingår i bedömningarna enligt rapporten om rättsstatsprincipen i varje medlemsstat – är viktiga faktorer för ett företagsklimat som främjar investeringar, tillväxt, arbetstillfällen och innovation, och har därför betydelse för en väl fungerande inre marknad. Om jag blir utnämnd kommer jag att fortsätta att konsolidera och fördjupa analysen i rapporten och se till att inre marknadsdimensionen stärks för att titta på rättsstatliga frågor som påverkar företag, särskilt små och medelstora företag, som är verksamma över gränserna.

Jag stöder användningen av alla de verktyg som kommissionen har till sitt förfogande för att ta itu med utmaningar för den inre marknaden och rättsstatsprincipen i alla medlemsstater. Detta inbegriper användningen av överträdelseförfaranden i fall av överträdelser av reglerna för den inre marknaden, till exempel till följd av otillbörliga statliga ingripanden eller missbruk av administrativa metoder till förfång för företag med ursprung i andra medlemsstater. Utöver kommissionens verkställighetsåtgärder kan företagen vända sig direkt till nationella domstolar för att skydda sina intressen. Om dessa företag har lidit skada till följd av överträdelser av EU-lagstiftningen kan de också begära ersättning från de nationella domstolarna, i enlighet med principen om statligt ansvar. Om det behövs en tolkning av EU-lagstiftningen får dessa nationella domstolar, och för domstolar i sista instans ska de, begära förhandsavgörande från Europeiska unionens domstol enligt förfarandet för förhandsavgörande i artikel 267 i EUF-fördraget. Jag kommer att stödja verkställande vice ordföranden med ansvar för välfärd och industriell strategi i hans viktiga arbete med att fördjupa och konsolidera den inre marknaden.

Frågor från utskottet för kultur och utbildning

14. Mediernas frihet och mångfald är en central del av demokratin. Det är dock viktigt att komma ihåg att den europeiska mediefrihetsförordningen, med hänsyn till den rättsliga grunden, framför allt syftar till att upprätta en välfungerande inre marknad för medietjänster och att den har en stark koppling till direktivet om audiovisuella medietjänster. Ett annat ämne som behandlas i mediefrihetsförordningen är det innehåll som leverantörer av medietjänster tillhandahåller på mycket stora onlineplattformar, och den innehåller flera bestämmelser som är kopplade till bedömningen av koncentrationer på mediemarknaden, en transparent och rättvis fördelning av ekonomiska resurser, redaktionellt oberoende, public service-mediernas oberoende och skyddet av journalister. Hur kommer du, med tanke på detta, att se till att genomförandet av den europeiska mediefrihetsförordningen förblir nära kopplat till direktivet om audiovisuella medietjänster och förordningen om digitala tjänster och att det hanteras ur ett mediepolitiskt perspektiv?

Den europeiska mediefrihetsförordningen är en integrerad del av EU:s mediepolitik och bygger på den långvariga ram som fastställs i direktivet om audiovisuella medietjänster. Dessa två instrument är nära sammankopplade och kompletterar varandra.

Tillsammans utgör den europeiska mediefrihetsförordningen och direktivet om audiovisuella medietjänster en omfattande uppsättning regler som främjar den inre mediemarknaden och gör det möjligt för medieföretag att verka fritt över gränserna och för konsumenter att få tillgång till ett varierat medieinnehåll. Den europeiska mediefrihetsförordningen tar hänsyn till den unika ställning som mediesektorn har i våra demokratier och i vår kultur. Förordningen kompletterar de regler som reglerar onlineplattformar enligt förordningen om digitala tjänster genom att stärka de ansedda mediernas ställning när det gäller innehållsmoderering på mycket stora onlineplattformar. En hörnsten i den europeiska mediefrihetsförordningen är den nya Europeiska nämnden för medietjänster, som uppgaderar Erga (det nuvarande nätverket av tillsynsmyndigheter för medier enligt direktivet om audiovisuella medietjänster) och kommer att göra samarbetet mellan tillsynsmyndigheterna mer effektivt.

Om jag blir utnämnd kommer jag, tillsammans med verkställande vice ordförande med ansvar för tekniksuveränitet, säkerhet och demokrati, att arbeta för att se till att den europeiska mediefrihetsförordningen genomförs snabbt och korrekt. I detta sammanhang kommer inrättandet av den nya nämnden för medietjänster och dess sekretariat att vara vår främsta prioritet. Nämnden kommer att fortsätta Ergas arbete för att säkerställa ett konsekvent genomförande av direktivet om audiovisuella medietjänster på områden som framhävande av innehåll av allmänt intresse, vilket är avgörande för mediernas hållbarhet. Likaså kommer vi att se till att reglerna i den europeiska mediefrihetsförordningen om sökbarhet av medieinnehåll på smart-tv och publikmätning snabbt genomförs.

Vi kommer att se till att genomförandet är på god väg före tidsfristen för ansökningar i augusti 2025. Mer allmänt kommer genomförandet av dessa instrument att vara en viktig prioritering. I början av mandatperioden kommer vi också att arbeta med att förbereda riktlinjerna för artikel 18 i den europeiska mediefrihetsförordningen, som inför skyddsåtgärder för värenommerat medieinnehåll i syfte att förhindra godtyckligt avlägsnande av mycket stora onlineplattformar och bättre skydda tillgången till legitimt redaktionellt innehåll online.

Om jag blir utnämnd kommer jag också att se till att analysen i rapporten om rättsstatsprincipen fortsätter att omfatta alla områden inom ramen för den europeiska mediefrihetsförordningen, t.ex. koncentrationer på mediemarknaden, statlig reklam och skydd av och säkerhet för journalister, som påverkar den inre mediemarknadens funktion.

Frågor från utskottet för konstitutionella frågor

15. Hur ser du på din roll med avseende på kommissionens förslag om ändring av förordning (EG) nr 1141/2014 om stadgar för och finansiering av europeiska politiska partier och europeiska politiska stiftelser, som ligger på bordet just nu? Hur försvarar du kommissionens val av omarbetsformat för ovannämnda förslag i förhållande till parlamentets lagstiftningsbefogenheter, och vilka specifika åtgärder kommer du att prioritera för att hjälpa medlagstiftarna att bryta det nuvarande dödläget i förhandlingarna, särskilt när det gäller deltagandet av medlemspartier från tredjeländer? Hur kan vi använda omarbetningen för att göra det möjligt för europeiska politiska partier att underlätta den politiska integrationen av politiska partier från utvidgningsländerna? Vilka skyddsåtgärder och riktlinjer anser du bör finnas för att säkerställa processens integritet och transparens?

Hur kommer du, utöver de politiska partiernas deltagande, att stärka verktygen för medborgarnas deltagande i EU:s beslutsfattande?

EU:s anslutning till den europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna (Europakonventionen) är en rättslig skyldighet enligt artikel 6.2 i Lissabonfördraget. Hur ska du säkra anslutningsprocessen i framtiden? Finns det några sätt som kommissionen överväger för att få EU-medlemsstaterna att genomföra Europadomstolens domar?

Kan du beskriva din vision för att förhindra bedrägerier och förbättra insynen i finansieringen av företrädare för intressegrupper – särskilt med avseende på utländsk inblandning?

Om jag blir utnämnd kommer jag att göra mitt yttersta för att stödja processen för att nå en överenskommelse om förslaget till ändring av förordning (EU) nr 1141/2014 om stadgar för och finansiering av europeiska politiska partier och europeiska politiska stiftelser. Som framgår av min uppdragsbeskrivning kommer jag att arbeta för att återuppbygga länken mellan parlamentet och rådet och erkänna parlamentets värdefulla sakkunskap om hur europeiska politiska partier och stiftelser faktiskt fungerar, samtidigt som jag är lyhörd för rådets berättigade oro när det gäller säkerhet. Mina tjänsteavdelningar kommer att stödja medlagstiftarna så att de på bästa sätt kan utnyttja vår erfarenhet av valet till Europaparlamentet i år, bland annat enligt vad som kommer att anges i kommissionens rapport om valet, samt den geopolitiska utvecklingen och den förnyade kommissionens arbete för att hjälpa till att utveckla strategier för att hitta en väg framåt. I detta sammanhang välkomnar jag Europaparlamentets beslut att fortsätta arbeta med ärendet och de informella åtgärder som parlamentet har vidtagit gentemot ordförandeskapen i Europeiska unionens råd i syfte att undersöka möjligheterna att återuppta förhandlingsprocessen och nå en överenskommelse.

Frågan om användningen av omarbetsförfarandet är en mycket teknisk fråga, som mindre handlar om politiska överväganden än om effektiva lagstiftningsförfaranden. Enligt det interinstitutionella avtalet om en mer strukturerad användning av omarbetsförfaranden för rättsakter är omarbeting den rättsliga teknik som ska användas när man ersätter en tidigare rättsakt, som tidigare ändrats, i syfte att konsolidera och förenkla texten. Detta är just fallet med den senaste översynen av förordning nr 1141/2014: Efter de två tidigare översynerna (2018

och 2019) och med tanke på behovet av att uppdatera språk, föråldrade hänvisningar och bestämmelser var det nödvändigt att inte bara göra vissa riktade ändringar i sak utan också omarbeta förordningen.

De utvärderingsrapporter som både parlamentet och kommissionen utarbetade med tillämpning av förordningens översynsklausul kom fram till mycket likartade slutsatser, och därför var de förslag som kommissionen lade fram i hög grad i linje med parlamentets önskemål.

Att nå en överenskommelse skulle bidra till att förse europeiska politiska partier och stiftelser med de bästa verktygen för att främja politisk integration av politiska partier från utvidgningsländerna på det mest öppna sättet, för att stödja processens integritet och öppenhet, särskilt i utvidgningsländerna. De europeiska politiska partierna är de nav där en sann europeisk politisk kultur kan blomstra, och jag anser att de är den bästa platsen för att inleda och genomföra utvidgningsprocessen. Styrningen av europeiska politiska partier och stiftelser är en garanti för att denna process kommer att genomföras på det mest legitima sättet.

Jag ser fram emot att omedelbart påbörja arbetet, om jag blir utnämnd, med alla berörda parter och att lyssna till parlamentets synpunkter på hur vi kan skapa rätt synergier, förnya förhandlingsprocessen och slutföra den på ett framgångsrikt sätt.

Talmannen har betonat medborgarnas deltagande som centralt för vår demokrati. Om jag blir utnämnd kommer jag att bidra till att införa en kultur av deltagandedemokrati och samtalsdemokrati, som kompletterar och förstärker den representativa demokratin. Medborgarnas demokratiska engagemang är avgörande för våra demokratier och måste stödjas, även för att nå ut till en bredare publik. Detta kräver att man ytterligare integrerar medborgarnas engagemang i kommissionens politiska beslutsprocess och bygger vidare på det engagemang från berörda parter som utgör grunden för vårt system för bättre lagstiftning. Vi kan göra mer för att öka synligheten och engagemanget för kommissionens verktygslåda för medborgardeltagande: med offentliga samråd och möjligheter till återkoppling online (plattformen ”Kom med synpunkter – offentliga samråd och återkoppling”), det europeiska medborgarinitiativet och den nya generationen av europeiska medborgarpaneler som är inriktade på definierade politikområden. Jag kommer naturligtvis också att ansluta mig till mina kolleger i kommissionen och anordna min första ungdomspolitiska dialog inom de första 100 dagarna av min mandatperiod, och upprepa detta varje år.

Rekommendationen om främjande av engagemang och faktisk delaktighet för medborgare och civilsamhällesorganisationer i politiska beslutsprocesser, som antogs som en del av försvarspaketet för demokratin förra året, bygger på erfarenheterna från konferensen om Europas framtid. Den stöder bästa praxis när det gäller medborgarnas deltagande och uppmuntrar medlemsstaterna att ge medborgarna fler möjligheter att effektivt delta i offentliga beslutsprocesser. Vi bör följa upp denna rekommendation tillsammans med medlemsstaterna genom att dela med oss av erfarenheter och bästa praxis mellan medlemsstaterna, samtidigt som vi arbetar med företrädare för regionala eller lokala myndigheter, organisationer i det civila samhället och paraplyorganisationer på europeisk nivå och medlemsstatsnivå. Jag kommer också att stödja insatserna för att främja den europeiska dimensionen i medborgarutbildningen.

Jag redogjorde i detalj för mina tankar om den europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna i fråga 9. Jag är fast besluten att uppmuntra till efterlevnad av de skyldigheter som följer av konventionen. När det gäller frågor som regleras av EU-lagstiftningen har kommissionen en bred uppsättning verktyg till sitt förfogande för att övervaka, uppmuntra och genomdriva medlemsstaternas respekt för de grundläggande rättigheterna. Samtidigt är det viktigt att erkänna att det bredare ansvaret för att säkerställa efterlevnaden av domar från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna ligger hos Europarådets ministerkommitté.

Om jag blir utnämnd kommer jag att aktivt stödja medlagstiftarna i deras arbete med det föreslagna direktivet om intressebevakning som bedrivs för tredjeländers räkning. Det är viktigt att införa gemensamma normer för transparens och ansvarsskyldighet på den inre marknaden och utrusta EU med de verktyg för transparens som kommer att göra det möjligt för vår union att försvara demokratin, förbli ett öppet samhälle och skydda de grundläggande rättigheterna, särskilt yttrandefriheten och tillgången till information. Förutom värdet av transparens i sig skulle detta öka förtroendet för våra demokratiska institutioner och förbättra kunskapen om omfattningen, tendenserna och aktörerna bakom den intressebevakning som bedrivs för tredjeländers räkning.

Om jag blir utnämnd kommer jag också att övervaka arbetet med att bevara rättvisan och integriteten i valen mer generellt och följa upp rekommendationen om inkluderande och motståndskraftiga val, som tog upp frågan om finansiering av politiska partier från tredjeländer, och resultaten av kommissionens kommande rapport om valet till Europaparlamentet 2024.

Frågor från utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet

16. I den nya kommissionen separeras jämställdhetsportföljen från området rättvisa, demokrati och grundläggande rättigheter. Jämställdhetens relevans för rättskipningen kvarstår dock, särskilt i fråga om de lagstiftningsförslag som lagts fram av den senaste kommissionen, till exempel rörande våld mot kvinnor och våld i hemmet, eller brottsoffers rättigheter. Hur kommer du att prioritera ärenden som rör jämställdhet för att säkerställa samstämdheten med den nya kommissionsledamoten med ansvar för jämställdhet, samtidigt som du fortsätter att övervaka införlivandet av dessa ärenden och utvecklingen inom deras respektive politikområden? Åtar du dig att lägga fram ett förslag om att lägga till könsrelaterat våld i förteckningen över EU-brott i artikel 83.1 i EUF-fördraget?

Jämlikhet, rättvisa, grundläggande rättigheter, rättsstatsprincipen och demokrati är nära sammankopplade som en del av en bredare strävan att upprätthålla EU:s värden. I den avgående kommissionen ansvarade min föregångare, kommissionsledamot Didier Reynders, för portföljen för rättsliga frågor, medan kommissionsledamot Helena Dalli ansvarade för portföljen för jämställdhetsfrågor. I den nya kommissionen kommer det att fungera på samma sätt: Om jag blir utnämnd till kommissionsledamot kommer jag att se till att ett jämställdhetsperspektiv ingår i alla de politikområden som jag kommer att ansvara för, i nära samarbete med kommissionsledamoten med ansvar för jämställdhet.

Jag kommer t.ex. att aktivt främja inkludering i demokratin. Jag kommer särskilt att bygga vidare på rapporten efter valet, där man kommer att granska olika gruppers deltagande i val, däribland kvinnor, minoriteter och marginaliserade grupper. Detta kommer också att vara en del av det europeiska demokratiförsvaret, som kommer att ta itu med de allvarligaste riskerna för demokratin i EU och uppmärksamma de grupper som löper störst risk. Många av de åtgärder som jag vill lägga fram måste ta särskild hänsyn till jämställdhetsdimensionen, till exempel när det gäller politiska kandidaters och valda företrädares säkerhet. På det straffrättsliga området kommer jag att arbeta för att få till stånd en uppdatering av direktivet om brottsoffers rättigheter. Detta kommer att förstärka det skydd som ges enligt direktivet om bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet. Jag kommer också att undersöka hur man kan integrera jämställdhet på andra områden, till exempel konsumentpolitik, där till exempel konsumtionsmönster har en jämställdhetsdimension. Om jag blir utnämnd till kommissionsledamot kommer jag att ha ett nära samarbete med rådet och Europaparlamentet för att se till att rådets beslut om att inkludera hatpropaganda och hatbrott i förteckningen över EU-brott antas. På grundval av detta skulle EU sedan kunna anta ytterligare lagstiftning och därigenom garantera ett konsekvent skydd för alla offer för sådana brottsliga handlingar i hela EU.

När det gäller ett eventuellt förslag om att införa könsrelaterat våld som ett nytt EU-brott enligt artikel 83.1 i EUF-fördraget ger det befintliga eurobrottet sexuell exploatering av kvinnor och flickor tillräcklig rättslig grund för att kriminalisera våldtäkt på grund av bristande samtycke. För att ytterligare utöka förteckningen över EU-brott skulle det krävas enhällighet i rådet, liksom för förslaget om hatpropaganda och hatbrott.